Surahammars kommun

Årsredovisning 2018

Surahammars kommun

Foto: Urban Dimberg

Fastställd av Kommunfullmäktige 2019

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

OM ÅRSREDOVISNINGEN 1
MAJORITETENS SAMMANFATTNING 2
ORGANISATIONSÖVERSIKT 3
UTVECKLING I KORTHET 4
VIKTIGA HÄNDELSER 5
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 6
SAMHÄLLSUTVECKLING 6
FINANSIELL ANALYS 10
FINANSIELLA MÅL 15
FINANSIELL PROFIL FÖR SURAHAMMARS KOMMUN 16
DRIFTSREDOVISNING 18
KOMMUNSTYRELSEN 19
BARN OCH BILDNINGSNÄMNDEN 20
SOCIALNÄMNDEN 22
BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN 24
INVESTERINGSREDOVISNING 25
PERSONAL 27
VERKSAMHETSREDOVISNIG STYRELSER OCH NÄMNDER 30
KOMMUNSTYRELSEN 30
BARN- OCH BILDNINGSNÄMNDEN 41
SOCIALNÄMNDEN 44
BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN 49
FINANSIELLA RAPPORTER 51
RESULTATRÄKNING (TKR) 51
BALANSRÄKNING (TKR) 52
KASSAFLÖDESANALYS (TKR) 53
NOTER 54
KOMMUNALÄGDA BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND 58
SURAHAMMARS KOMMUNALTEKNIK AB 58
SURAHAMMARSHUS FÖRVALTNINGS AB 59
REDOVISNINGSPRINCIPER 61

OM ÅRSREDOVISNINGEN

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens samlade verksamhet och ekonomi 2018.

Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare i kommunen, och naturligtvis till kreditgivare, leverantörer och samarbetspartner. Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur måluppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts. De obligatoriska inslagen förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning kompletteras med ett inledande kapitel och verksamhetsberättelse.

De olika avsnittens innehåll

Inledning

Efter en kort sammanfattning av årsredovisningen följer förord från kommunstyrelsens ordförande, organisationsskiss med mandatfördelning och utveckling i korthet.

Förvaltningsberättelse

I detta kapitel presenteras en omvärldsanalys följt av en mer ingående beskrivning av kommunens finansiella situation och en avstämning görs av kommunens finansiella mål. I personalbokslutet ges en separat redovisning av kommunens år som arbetsgivare.

Driftsredovisningen redogör för hur nämnderna följt budget och vad aktuella avvikelser beror på.

Verksamhetsberättelse

I verksamhetsberättelsen finns en beskrivning av varje nämnd av den verksamhet som bedrevs i Surahammars kommun under året.

Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen ingår de kommunalägda bolagen, Surahammars Kommunalteknik (100%) och Surahammarshus Förvaltnings AB (100%) samt Kolbäckådalens pensionsförbund (39,6%). Här finns en beskrivning samt en kort sammanställning över den ekonomiska utvecklingen i nyckeltal.

Ekonomisk redovisning

Här presenteras årets ekonomiska utfall i resultaträkningen, förändringar i kommunens likvida medel redovisas i kassaflödesanalysen och den ekonomiska ställningen vid årets slut visas i balansräkningen. Kapitlet innehåller också noter och redovisningsprinciper som ger en närmare beskrivning av innehållet.

MAJORITETENS SAMMANFATTNING

MAJORITETENS SAMMANFATTNING

När vi skriver dessa rader så är mandatperioden 2015–2018 slut och det är dags att sammanfatta fyra framgångsrika år för samarbetet mellan Socialdemokraterna och Centerpartiet.

Arbetet har under hela perioden främst handlat om att stärka Surahammars kommun ekonomiskt för framtiden vilket bland annat visar sig i de ekonomiska resultat vi levererat. Vi har inte heller glömt bort att satsa genom att genomföra investeringar och projekt för att utveckla kommunens olika verksamheter.

Ett axplock av de projekt som genomförts eller är uppstartade är:

- Utökning av antalet serviceboendeplatser i Virsbo
- Utökning av antalet vårdboendeplatser
- Renovering av badhuset
- Nybyggnation av Spången
- Byggnation av ny vårdcentralen
- Utökning av antalet barnomsorgsplatser
- Slutit avtal med IP-Only
- Byggt vatten och fjärrvärmeledning mellan Surahammar och Västerås
- Renovering av gamla Bäckhammarskolan
- Framtagande av ny översiktsplan
- Kraftigt utökat investeringsmedlen för asfaltering i kommunen

Vi har också genomfört stora organisatoriska förändringar, den största är omstruktureringen av den tekniska verksamheten. Men vi kan också nämna skapandet av ett sammanhållet arbetscenter och att kommunen har antagit ett nytt sätt att hantera upphandlingar. Det är viktigt att vi hanterar upphandlingar så att de lokala företagen har möjlighet att vara med att lämna anbud på dem.

Kommunen redovisar i årets bokslut ett resultat om 8,6 miljoner och under perioden 2015–2018 har vi redovisat ett resultat om 117,2 miljoner. Detta är bra siffror som skapar möjligheter framåt!

Vi har också all anledning att vara stolta över våra kommunala verksamheter. Vi i majoriteten är stolta och tacksamma över det arbete som alla anställda i kommunen lagt ner för att möjliggöra detta. Ett arbete som har rustat Surahammars kommun för framtiden!

Tobias Nordlander

Kommunstyrelsens ordförande

Socialdemokraterna

Erkki Visti

Kommunstyrelsens 2. vice ordförande

Centerpartiet

ORGANISATIONSÖVERSIKT

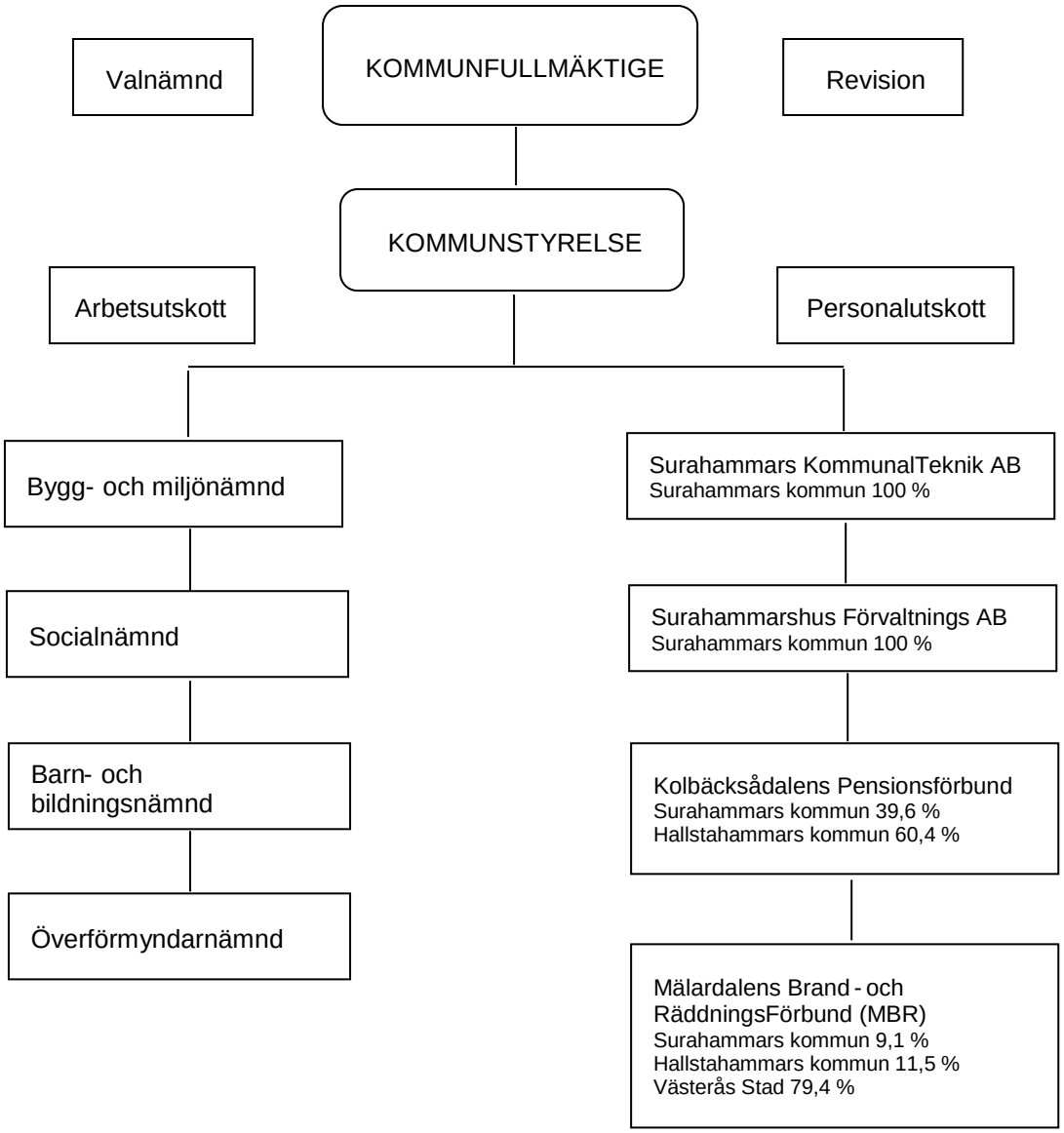

Mandatfördelning

Kommunfullmäktige är Surahammars kommuns högsta beslutande organ, Surahammars egen "riksdag". Kommunfullmäktige fastställer mål och riktlinjer för kommunens verksamhet. De ärenden fullmäktige beslutar om har oftast behandlats i nämnder och styrelser. De 39 ledamöterna utses efter allmänna val som genomförs samtidigt som riksdags- och landstingsvalen.

Parti	Mandat
Socialdemokraterna (S)	15
Centerpartiet	5
Moderaterna (M)	5
Sverigedemokraterna (SD)	5
Vänsterpartiet (V)	4
Folkpartiet (FP)	2
Miljöpartiet (MP)	2
Kristdemokraterna (KD)	1
Totalt	**39**

UTVECKLING I KORTHET

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Allmänt						
Invånare 31 december	9 834	9 918	9 985	10 059	10 037	10 088
Kommunal skattesats, %	22,31	22,31	22,31	22,31	22,31	22,31
Personal						
Personalkostnader	322,3	337,5	350,8	373,5	371,3	378,4
Antal årsarbetare	601,1	605,9	615,0	651,2	609,3	608,01
Resultat						
Årets resultat	20,0	18,9	34,0	46,0	28,6	8,6
Verksamhetens netto-kostnader/skatteintäkter	93,7%	94,7%	92,4%	91,2%	94,3%	98,7%
Driftsredovisning						
Nettokostnader inkl. finansnetto	-456,1	-468,3	-479,9	-501,7	-535,6	-564,1
Investeringar						
Nettoinvesteringar	13,5	10,0	23,2	24,1	22,15	34,62
Skulder						
Låneskuld till kreditinstitut	297,5	290,8	290,4	285,7	282,5	274,1
Borgensåtagande	331,3	290,4	290,4	296,9	286,4	281,5
Soliditet	14,3%	17,5%	21,9%	28,2%	31,4%	31,6%
Soliditet inkl pensionsskuld	-37,3%	-30,9%	-20,9%	-10,3%	-4,2%	-1,4%

VIKTIGA HÄNDELSER

- **Surahammars golfklubb bjuder in till invigning av ny bana**
  Lördag den 15 september invigdes den nya, kombinerade, footgolf- och korthålsbanan samt det nya träningsområdet på Surahammars Golfklubb.

- **Hemtjänsten i Surahammar näst tryggast i länet**

  Hemtjänsten i Surahammars kommun är bland de tryggaste i länet. I Socialstyrelsens undersökning ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen 2018” uppger hela 88 procent av de som har hemtjänst idag att de tycker att det är tryggt. Endast två procent upplever den som otrygg, vilket är näst bäst i länet.

- **Surahammars kommun har de friskaste lärarna i Sverige**

  Lärarförbundets årliga mätning Bästa skolkommun är nu släppt. 2018 års resultat är positivt för Surahammars kommun som enligt undersökningen har landets friskaste lärare.

  Dessutom tog kommunen en andraplats i länet som bästa skolkommun totalt sett.

  Förutom detta placerar sig kommunen även i år högt vad gäller andelen utbildade lärare. Plats 36 i mätningen, som är bäst i länet, är ett mycket bra resultat.

- **Invigning av naturområdet Spången i Ramnäs**

  Surahammars Kommun, har med stöd av Länsstyrelsen, renoverat Spången i Ramnäs under våren med invigning 21: a juli. Spången är en bro som byggdes i slutet av 1700-talet och är mycket uppskattad av många. Den 170 meter långa träkonstruktionen har nu förstärkts. Projektets genomförande var viktigt för att så många som möjligt ska kunna ta del av den natur- och kulturhistoria som finns i Forsenområdet i Ramnäs.

- **Planering och projektering av nya äldreboenden i kommunen**

  Planering av ett äldreboende i Virsbo har påbörjats samtidigt som projekteringen gällande nya boendet i Surahammar är i slutfasen.

- **Renovering av Ekängsbadet**

  Renoveringen av kommunens badhus pågår.

- **Från och med 1 oktober hämtar Allmiljö hushållsavfall i Surahammars kommun**

  Från och med 1 oktober får Allmiljö i uppdrag av VafabMiljö att sköta insamlingen av hushållsavfall i de västra delarna av Västmanland. I uppdraget ingår Arboga, Köping, Kungsör, Hallstahammar, Surahammar, Skinnskatteberg, Fagersta och Norberg.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Surahammars kommun påverkas av en mängd yttre omständigheter. Några av de faktorer som påverkar kommunen är utvecklingen på arbetsmarknaden, demografiska förändringar, reformer beslutade av riksdagen och andra statliga beslut, inflations- och löneutveckling samt ränteläget.

SAMHÄLLSUTVECKLING
Fortsatt god global konjunktur och gradvis stigande kostnadstryck

Den globala ekonomin har vuxit snabbt de senaste åren men utfall och indikatorer pekar nu på att omvärldskonjunkturen är på väg in i en fas med mer dämpad BNP tillväxt.

De senaste månaderna har utvecklingen på de finansiella marknaderna varit präglad av förhöjd osäkerhet och världskonjunkturen går in i en fas där aktörer på marknaderna omprövar värderingen av olika finansiella tillgångar.

De finansiella förhållandena i omvärlden är fortsatt expansiva men har stramats åt något. Såväl marknadsaktörerna som centralbankerna i omvärlden förväntar sig att penningpolitiken blir mindre expansiv framöver.

En inbromsning i några betydelsefulla ekonomier, som USA, Kina och Tyskland, är högst trolig 2019, vilket kommer att ge tydligt avtryck i global BNP och världshandeln.
Frågan i nuläget för världsekonomin är därmed snarast hur snabb och lång konjunkturnedgången blir.

Sveriges kommuner- och landsting har i sin ekonomirapport i december listat fyra osäkerheter, som är hot för den globala ekonomin:

1. Höjda USA-tullar och handelskonflikten mellan USA och Kina
2. Spänningar i Europa – den italienska budgeten samt Brexit
3. Att lågräntepolitiken permanentas på flera håll
4. Skuldsituationen i några av tillväxtekonomierna

Stark konjunktur i USA
I USA är konjunkturen fortsatt stark, med hög BNP-tillväxt och starkt förtroende bland hushåll och företag. En bidragande orsak till den snabba tillväxten är de offentliga utgiftsökningar och de skattesänkningar som tidigare beslutats av kongressen.

I år väntas BNP öka med nästan 3 procent, men tillväxten väntas bli lägre framöver, när finans- och penningpolitiken blir mindre expansiv.

Måttlig tillväxt i euroområdet

Tillväxten i euroområdet har bromsat in tydligt efter de senaste årens återhämtning. Inbromsningen bedöms delvis bli tillfällig, men framöver väntas hushållen öka sin konsumtion i en mer måttlig takt och de kommande åren bedöms BNP växa med ungefär 1,5 procent per år.

Den svenska konjunkturavmattningen är här

Den svenska konjunkturen har nu passerat toppen och därmed kommer en konjunkturavmattning att ske i landet, vilket innebär att BNP en tid kommer öka svagare än den trendmässiga tillväxten.

Enligt Penningpolitiska rapporten i december väntas svensk BNP sammantaget sjunka till i genomsnitt 1,8 procent per år 2019–2021.

Trots det menar Sveriges kommuner och Landsting i sin ekonomirapport i december att det är viktigt att betona att konjunkturläget är starkt och att Sverige inte är på gång in i en lågkonjunktur åtminstone inte år 2019 till 2022.

Två huvudförklaringar till den svagare BNP-tillväxten är enligt Sveriges kommuner och Landsting svagare ökning av exporten och att bostadsbyggandet minskar under år 2019. Det här leder i sin tur på lite sikt att den starka utvecklingen på arbetsmarknaden som Sverige haft bryts med stigande arbetslöshet som följd.

Riksbanken kommer att fortsätta driva en expansiv penningpolitik, med reporänta på -0,25 procent. Det leder till att även fortsättningsvis stödja konjunkturen så att den förblir stark.

Kommunernas ekonomi

Det har länge varit känt att det ekonomiska läget skulle bli besvärligt i den svenska kommunsektorn. Under 2019 bromsar skatteunderlaget in samtidigt som kostnadstrycket stiger kraftigt då det demografiska trycket ökar.

De stora utmaningarna kommer att fortsätta och utan höjda bidrag krävs det åtgärder i den kommunala sektorn med motsvarande 31 miljarder kronor till år 2022, för att klara ett resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag. Idag har de flesta kommuner ett mål på 2 %.

När det gäller verksamhetsutvecklingen spretar den olika och ökningstakten förväntas bli störst inom grundskolan och äldreomsorgen de närmaste åren. Den verksamhet som förväntas minska mest påtagligt är flyktingmottagandet. Totalt uppgår volymökningen till drygt 5 procent fram till år 2022.

Det här ställer större krav på hur resurserna ska fördelas i kommunen och det kommer krävas tuffa politiska beslut. För att undvika stora skattehöjningar kommer kommunerna få arbeta med effektiviseringar, nya arbetssätt och omprioriteringar. Även arbetet med att öka sysselsättningen i kommunen och inflyttningen bör vara ett prioriterat arbete då det leder till att öka skatteunderlaget.
Källa: SKL, Sveriges kommuner och landsting

BEFOLKNING

Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för alla kommuner. Av vikt är också befolkningsstrukturen. Vid årsskiftet hade kommunen 10 088 invånare. Det är 51 kommuninvånare mer än för ett år sedan.

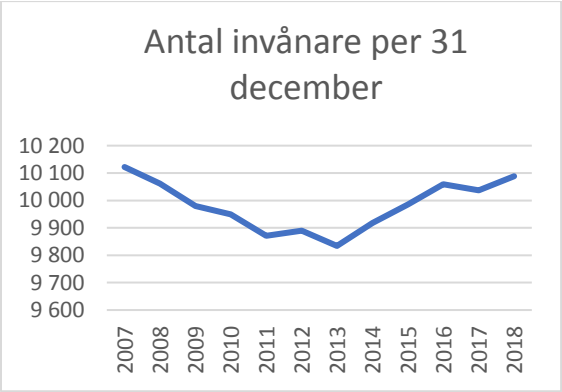

Under året har 217 personer flyttat in till kommunen och 151 har flyttat ut. Det innebär att kommunen har ett flyttningsunderskott på 66 personer som kan jämföras med föregående års flyttningsunderskott på 35 personer.

Antalet födda har minskat något jämfört med året innan. Under 2018 föddes 23 barn i kommunen. Antalet avlidna invånare uppgick emellertid till 39 personer, vilket var 10 fler än 2017. Totalt uppgår födelseunderskottet till 16 personer 2018 i jämförelse med ett födelseöverskott på 3 personer 2017.

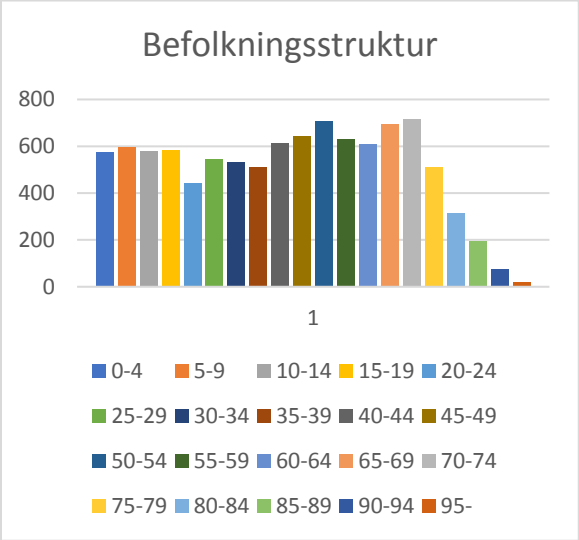

Befolkningsstrukturen har stor betydelse för om kommunen får eller får lämna bidrag i kostnadsutjämningssystemet. Många barn och ungdomar samt många äldre innebär höga kostnader vilket kostnadsutjämningen ska kompenseras för.

ARBETSMARKNAD

Läget på arbetsmarknaden är fortsatt mycket gott och arbetslösheten är på en låg nivå. Trots det goda läget har många arbetssökande svårt att hitta arbete. Det råder en obalans på arbetsmarknaden mellan arbetsgivarnas krav och de arbetssökandes utbildningsnivå och utbildningsinriktning.

Parallellt med denna utveckling har sammansättningen av de som är inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen förändrats. Allt fler av de arbetssökande står av olika anledningar långt från arbetsmarknaden. Framför allt har andelen med förgymnasial utbildning ökat.

I Sverige har sysselsättningsgraden ökat under senare år och är nu den högsta i EU.

Under de kommande åren finns en rad olika utmaningar kopplade till arbetsmarknaden som behöver hanteras. Utvecklingen av ny digital teknik kommer att förändra både sammansättningen av yrken på arbets-marknaden och innehållet i yrken.

Den öppna arbetslösheten på riksnivå i dec 2018 låg på 3,8 procent vilket är något lägre än föregående år.

Även den öppna arbetslösheten i Västmanland hade minskat till 3,9 procent vilket var 0,5% lägre än mot föregående år. Andelen i program har minskat från 4,8 till 4,7 procent.

Surahammars öppna arbetslöshet har under motsvarande period minskat från 3,1 till 2,9 procent vilket är betydligt lägre än både riket och Västmanland.

Surahammars ungdomsarbetslöshet har tyvärr ökat något (0,5%) men ligger ändå på en låg nivå med 4,6%. Det medför att kommunen hamnar på en nivå som är 0,1% mindre än i Västmanland men något över riket.

Andelen ungdomar i program med aktivitetsstöd har minskat i Surahammars kommun från 8,3 till 6,9 procent.

Arbetslösheten för utrikes födda i Surahammar ligger på 5,9 procent, vilket är en minskning med 0,6 procent och samtidigt betydligt under både riket med 9,8% och Västmanlands procentsats på 9,7%.
Källa: Arbetsförmedlingen

FINANSIELL ANALYS

God ekonomisk hushållning

Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden vilket leder till krav på långsiktig planering.
Det vill säga väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot behoven på längre sikt. Förbrukas det mer pengar än vad som kommer in ett år innebär det att det blir kommande år, eller kommande generationer som måste betala för denna överkonsumtion.

För att leva upp till god ekonomisk hushållning bör nettokostnaderna i kommunen (dvs. kostnaderna efter avdrag för intäkter från taxor och avgifter) inte öka i snabbare takt än skatteintäkterna.

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det ska upprättas mål och riktlinjer som är av betydelse och som omfattar både ekonomi och verksamhet.

Kommunens ekonomi är utsatt för olika typer av finansiella risker. Flera av dessa kan reduceras via en genomtänkt finanspolicy och en aktiv omvärldsbevakning. Vikande skatteunderlag och förändringar i skatteutjämningssystemet är exempel på händelser som drastiskt kan förändra kommunens finansiella ställning.

En finansiell analys omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen, av lång-respektive kortsiktig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållanden. Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- Resultat
- Kapacitet
- Risk
- Kontroll

Varje år i samband med budget fastställer kommunfullmäktige i Surahammar de finansiella mål som ligger till grund för uppföljning och värdering av kommunens ekonomiska hushållning nästkommande år.

Resultat

Kommunen har uppvisat positiva resultat sedan 2001 och fortsätter att göra det för år 2018 då resultatet blev 8,6 miljoner kronor Det är en försämring med 20,0 miljoner från föregående år och även en negativ avvikelse med 2,7 miljoner jämfört med budget.

Trots det positiva resultatet kommer inte det finansiella målet på 2 % av skatteintäkter och bidrag att kunna uppnås utan hamnar på 1,5%.

En bidragande orsak är att inplanerad sammanslagning av två singelförskoleavdelningar inte kunde genomföras. Samtidigt ökade antalet barn som behöver resurser i skolan jämfört med tidigare år. Både dessa sakerna medför att de budgeterade personalkostnaderna överskreds.
Inom verksamheten för vuxna missbrukare uppvisade stödboendet ett underskott med tre miljoner. Ytterligare bidragande orsaker var att kostnaderna för gymnasieelever blev dyrare och kommunen valde även att bekosta en buss till skolelever eftersom tågtrafiken inte var tillförlitlig vilket det inte fanns budgeterade medel för.

Resultatet för hela koncernen uppgår till 9,7 miljoner kronor.

Verksamheternas nettokostnader

En förutsättning för sund ekonomi är balans mellan intäkter och kostnader. För att be-

hålla ett kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme, krävs att det återstår en andel av de löpande intäkterna för att finansiera framtida investeringar och pensionskostnader.

Ett sätt att mäta kommunens ekonomiska ställning är att se hur stor del av intäkterna som används i den löpande verksamheten. Verksamheternas nettokostnader ska styras av hur de viktigaste finansieringskällorna skatteintäkter och den kommunalekonomiska utjämningen utvecklar sig.

Intäkter och kostnader
Intäkterna ska bekosta den kommunala verksamhet som politiker vill bedriva. För att garantera att medborgarna får samma välfärd oavsett var i landet de bor finns det ett utjämningssystem. Utjämningen görs bl.a. för att kompensera för skillnader i antal barn i skolan, personer äldre än 65 år och skillnader i geografiska förutsättningar.

Skatteintäkter och generella statsbidrag
Skatteintäkterna och de generella statsbidragen är kommunens dominerande inkomstkälla och är beroende av skattesatsens nivå och skatteunderlaget efter taxering av invånarnas inkomster.

Surahammars kommuns egna skatteunderlag år 2018 uppgick till 187 173 kronor per invånare och medelskattekraften är 90 procent.

Alla kommuner är genom inkomstutjämningen garanterade 115 % av medelskattekraften, vilket innebär att staten skjuter till mellanskillnaden i inkomstutjämningsbidrag.
Under år 2018 fick Surahammars kommun 109,5 mkr i inkomstutjämningsbidrag.

Övriga intäkter
Intäkter i övrigt är verksamhetsanknutna avgifter, som tas ut av brukarna för tillhandahållna tjänster samt hyror.
Kommunen kan även erhålla riktade bidrag under året b la projekt som kommunen söker för innevarande år och som då inte är budgeterade.

Beträffande verksamheternas intäkter är de 29,0 mkr högre än de budgeterade.
Kommunen har under året arbetat mycket aktivt med personer, som står långt ifrån arbetsmarknaden, för att få dessa i sysselsättning. Detta arbete har utvecklats väl och även medfört att kommunen erhållit mer intäkter från staten för detta arbete, (även ökade kostnader som redovisas under personalkostnader). Försäljning till region Västmanland gällande hälso-och sjukvård översteg de budgeterade intäkterna med 1,3 miljoner kronor.

Kostnader
Kostnaderna för år 2018 uppgick för den kommunala verksamheten till 652,6 miljoner kronor. En stor del av driftskostnaderna återfinns i personalkostnader, som totalt uppgick till 378,4 miljoner kronor. Det innebar en ökning med 7,1 miljoner jämfört med föregående år.
Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap där en låg skattesats innebär potential att stärka intäktssidan genom ökat skatteuttag. Surahammars skattesats har varit oförändrad de senaste fem åren.

Kommunalskatt, %

	2014	2015	2016	2017	2018
Kommunen	22,31	22,31	22,31	22,31	22,31
Landstinget	10,88	10,88	10,88	10,88	10,88
TOTALT	**33,19**	**33,19**	**33,19**	**33,19**	**33,19**

Investeringar och självfinansieringsgrad
Nettoinvesteringarna 2018 uppgick till 34,6 mkr (16,3 mkr).

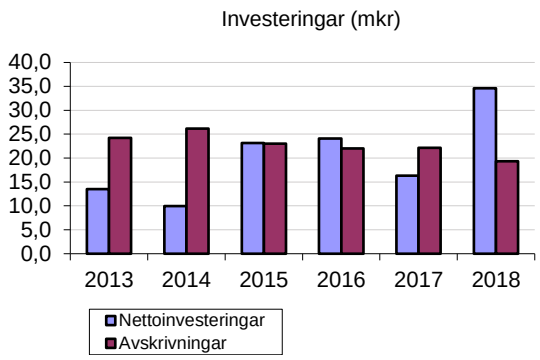

Enligt fullmäktiges andra finansiella mål ska kommunens investeringar vara självfinansierade.

Självfinansieringsgraden visar hur stor del av investeringarna som kan finansieras med internt tillförda medel, det vill säga summan av avskrivningar och resultat.

En självfinansieringsgrad på 100 % eller mer innebär att inga lån behövs för investeringarna.

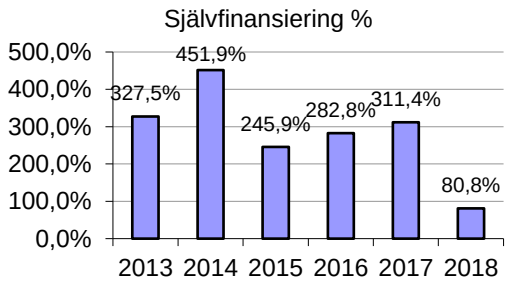

RISK OCH KONTROLL

Låneskuld

Inför 2018 fattade fullmäktige beslut om att ingen nyupplåning skulle göras under året.

Detta har uppfyllts och kommunens låneskuld till kreditinstitut uppgick den 31 december 2018 till 274,1 mkr. Under året har löpande amorteringar gjorts med 3,0 mkr. Inlösen av ett lån på Kommuninvest har gjorts med 5,3 mkr.

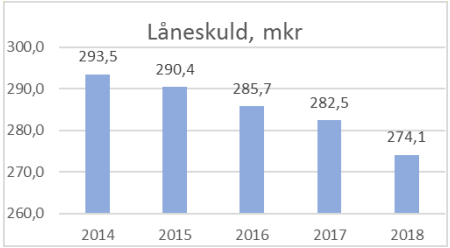

Det är viktigt att kommunen har en bra balans mellan fasta och rörliga lån för att minimera risk och för Surahammars del löper 160,9 mkr (58,7 %) i dagsläget med rörlig ränta.
Den genomsnittliga räntan på lånen har varit minus 0,5 procent år 2018.

Genomsnittlig räntebindning i %

Tidsperiod	0-1 år	1-2 år	2-3 år	4-5 år	5-6 år	Total
Räntebindning	30,8	26,9	9,5	11,5	21,3	100,0

Likviditet

En förutsättning för att kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås är att kommunen har en balanserad likvid.

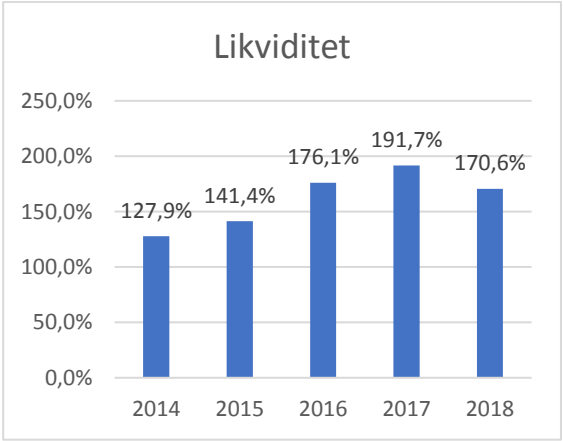

Likviditeten visar betalningsredskap på kort tid och kommunens kassalikviditet, har varit god under hela året. Vid årsskiftet uppvisades likviditeten till 191,8 mkr och tittar man på balanslikviditeten ligger den på 170,6 %. Det innebär att kommunen på kort- och medellång sikt har god kapacitet för att möta betalningstoppar.

KAPACITET

En viktig parameter för att avläsa kommunens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av det finansiella handlingsutrymmet.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel.

Förändringen i detta finansiella mått är beroende av investeringstakt, nyupplåning, andra skuldförändringar samt det ekonomiska resultatet.

Ju högre soliditeten är desto mindre är kommunens låneskuldsandel. Surahammars kommun ligger under rikssnittet för soliditet för kommuner i liknande storlek. Inkluderas ansvarsförbindelsen för pensionsskuld blir utfallet negativt, -1,4 procent vilket är en klar förbättring jämfört med 2017 då procenten låg på -4,2.

Kommunen har gjort goda resultat de senaste åren vilket har medfört att kommunens soliditet stadigt förbättrats.

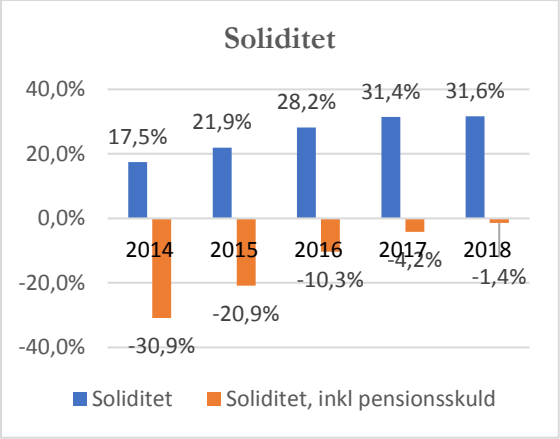

Soliditeten år 2018 uppgår till 31,6 % vilket är en ökning med 0,2 procentenheter mot föregående år.

Borgensåtaganden

När en kommun ska bedömas ur ett riskperspektiv är det viktigt att se vilka borgensåtaganden som finns.

Surahammars kommuns samlade borgensansvar uppgick till 281,5 mkr vid årsskiftet 2018-12-31, en minskning med 4,9 mkr jämfört med år 2017.

Minskningen av borgensåtagandena avser Surahammars kommuns andel av VAFAB: nyttjade borgen under året.
Surahammars kommun har även sedan en längre tid tillbaka en solidarisk borgen med tre kommuner gällande Strömsholms kanal, där kommunens åtagande är på 1,0 mkr.

Till Surahammars Kommunal Teknik AB finns en generell säkerhet på 41,8 mkr som ej var utnyttjad vid årsskiftet.

Surahammars kommun är medlem i Kommuninvest och har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sveriges samtliga förpliktelser. Särskilt regressavtal finns som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna. Kommunens andel av dessa skulder är 0,137%

Kommunen har inte gjort några borgensförluster under 2018.

Balanskravsavstämning

Kommunallagen anger att kommunens ekonomi ska planeras och styras så att ett resultat i balans uppnås där intäkterna ska överstiga kostnaderna i både budget och utfall. realisationsvinster har räknats bort.

Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Om intäkterna är lägre än kostnaderna något år ska detta återställas inom de närmaste tre åren.
Lagen medger att avvikelse från denna regel får ske om kommunen kan åberopa synnerliga skäl och kommunen slipper då återställningen.

Under vissa villkor är det möjligt att reservera till, eller disponera medel från en Resultatutjämningsreserv (RUR). Kommunen ska upprätta en balanskravs-utredning vid varje bokslut där huvud-principen är att realisationsvinster inte ska räknas in bland intäkterna.

Uppfyllt balanskrav även i år
Surahammars kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000 och har därmed inga negativa balanskravsresultat att reglera från tidigare år. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 8,2 mkr.

Balanskravsutredning (mkr)		
Årets resultat enligt reslutaträkningen	+	8,6
Reducering av samtliga realisationsvinster		-0,4
Vissa realisationsvinster enl undantagsmöjligheten		
Vissa realisationsförluster enl undantagsmöjligheten		
Orealiserade förluster i värdepapper		
Årets balanskravsresultat	+	8,2
Balanskravsunderskott från tidigare år		
Summa	+	8,2
Balanskravsresultat att reglera		0

Resultatutjämningsreserv
Från och med den 1 januari 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under angivna förutsättningar reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Syftet med RUR är att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, kunna utnyttja denna när skatte-underlagsutvecklingen är svag. På så sätt skapas större stabilitet för verksamheterna.

Då det är frivilligt att tillämpa RUR finns det ett stort lokalt utrymme hur hanteringen ska utformas, men det ska framgå i riktlinjerna för god hushållning och fullmäktige ska besluta om hur reserven ska hanteras.

Fullmäktige har inte beslutat i sina riktlinjer om reservering till resultatutjämningsreserv för år 2018.

Pensionsförpliktelser
Kommunens skuld till arbetstagare och pensionstagare redovisas enligt den kommunala redovisningslagen. Modellen kallas för blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före 1998 tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Pensioner intjänade efter 1998 redovisas som skuld i balansräkningen.
Eftersom utbetalningar sker långt fram i tiden ska skulden nuvärdesberäknas. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa.

I kommunens finansiella mål och riktlinjer finns som mål att utbetalningarna för denna skuld ska säkerställas, när ekonomin så tillåter, genom att avsätta pengar (placeringar) eller lösa in delar av ålders-kollektivet (partiell inlösen) för att minska utbetalningarna framöver.

Ansvarsförbindelsen för pensioner minskar med 8,9 mkr jämfört med år 2017.
Antal personer med särskilda pensionsavtal uppgår till en.

Pensionsförpliktelser (mkr)		
	2017	2018
Pensionsavsättning	39,3	44,4
Pensioner som ansvarsförbindelser	229,5	220,5
Finansiell placering	0,0	0,0
Summa pensionsförpliktelser	**268,8**	**264,9**
Återlånade medel	268,8	264,9

Leasingåtaganden
Kommunen leasar bilar och vissa inventarier samt hyr vissa verksamhetslokaler där kontraktstiden varierar mellan ett år och som längst femton år.

Avtalet gällande skolan i Ramnäs tecknades på femton år med det helägda dotterbolaget Ramnäs fastigheter och löper till år 2026.

FINANSIELLA MÅL

Under år 2001 antog Surahammars kommun dels en ekonomistyrningsplan, dels mål och riktlinjer för kommunens ekonomiska hållbarhet. Dessa mål och riktlinjer ska omarbetas.

Målen och riktlinjerna är utformade så att de dels ska visa åt vilket håll kommunen är på väg och dels situationen vid ett speciellt tillfälle. De övergripande finansiella målen kan sammanfattas och rangordnas enligt nedan:

1. Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat
2. Nyinvesteringar ska finansieras fullt ut med skattemedel
3. Säkerställande av pensionsskuldsutbetalningen ska ske
4. Återbetalning av låneskulden

Punkt 3 är ännu ej aktuell eftersom tillförda medel saknas i tillräcklig utsträckning för att göra eventuella placeringar. En förutsättning för att uppnå och bibehålla en god ekonomisk hushållning är att följsamheten mellan löpande intäkter och kostnader är god.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto visar hur stor del av skatteintäkterna som används i den löpande verksamheten. För att klara ekonomisk hushållning bör detta mått ligga på 97–98%. Nettokostnadsandelen ligger bra till i förhållande till kommunens mål.

Mål 1 - Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat	**Mål**	**Utfall 2016**	**Utfall 2017**	**Utfall 2018**
Resultatutveckling (tkr)	Positiv	46 041	28 626	8 636
Nettoresultatandel av skatteintäkter	>2%	8,4%	5,1%	1,5%
Nettokostnadsandel totalt exkl. finans	96%	91,2%	94,3%	98,7%
Nettokostnadsandel totalt inkl. finans	98%	91,6%	94,9%	98,5%
Soliditet	Positiv	28,2%	31,4%	31,6%
Mål 2 - Nyinvesteringar ska finansieras fullt ut med skattemedel				
Självfinansiering årets investeringar	>100%	282,8%	311,4%	80,8%
Årets nettoinvesteringar / planenliga avskrivningar	100-102%	109,4%	73,6%	179%
Mål 4 - Återbetalning av låneskulden				
Amortering ska göras med	50% av årets resultat	10,2%	11,1%	94,7%

Avstämning finansiella mål

Ett vanligt mål för god ekonomisk hushållning är att årets resultat ska motsvara 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för Surahammars kommun på 8,6 motsvarar 1,5%, vilket medför att målet inte uppnåtts för 2018.

Omvänt innebär resultatmålet på 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag att nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag inte ska överstiga 98%. Målen gällande nettokostnadsandel har inte uppnåtts under 2018.

Mål 2 som gäller självfinansiering av årets investeringar har inte heller uppnåtts år 2018.

Målet gällande pensionsskuld (nr 3) går inte att redovisa och analysera eftersom ingen placering ännu skett för att försäkra pensionsskuldsåterbetalningen.

Prognosen för mål 4, amortering har uppnåtts.

FINANSIELL PROFIL FÖR SURAHAMMARS KOMMUN

Under 2018 har Surahammars kommun tillsammans med flertalet kommuner i länet deltagit i en jämförelse av finansiella nyckeltal. Jämförelsen har gjorts av Kommunforskning i Västsverige (KFI). Analysen är en finansiell profil som består av åtta traditionella finansiella nyckeltal mellan år 2015 – 2017.
Analysen beskriver var Surahammars kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen utvecklas.
Fokuseringen ligger på att jämföra Surahammars kommuns utveckling gentemot den genomsnittliga utvecklingen för Västmanlands läns kommuner under år 2015–2017 och målsättningen är att belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen.

Surahammars finansiella utveckling har under ett flertal år resulterat i en förbättrad finansiell profil, men under denna period 2015–2017 var det en liten försvagning med 1,6 procentenheter. Trots detta redovisade Surahammar ett genomsnittligt resultat per år i förhållande till verksamhetens bruttokostnader på 5,9%, vilket definitivt kan anses uppfylla kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Snittet i länet under perioden uppgick till 3,6% per år.

Trots att soliditet inklusive pensionsförpliktelser har förbättrats de senaste åren har kommunen den näst svagaste soliditeten i länet.

Slutsatsen i analysen var att Surahammar är på rätt väg gällande den finansiella utvecklingen. Dock bör kommunen även i framtiden ligga på resultatnivåer runt 3 procentenheter av bruttokostnaderna för att soliditeten ska förbättras och ge ökade möjligheter för att möta lågkonjunkturer i framtiden.

Det är viktigt för alla kommuner att ligga på en god resultatnivå, då de närmaste åren för många kommuner innebär ökade investeringar och ökade kostnader på grund av befolkningsförändringar. Detta måste finansieras och en viktig grundpelare är då att redovisa ett resultat som finansierar merparten av investeringarna för att slippa öka skuldsättningen alltför kraftigt i kommunen

Sammanfattning finansiell analys

Den sammanfattande bilden är att Surahammare har ett stabilt och kontrollerat finansiellt läge.

Resultatnivån bör bibehållas till minst runt 3% i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att möta förväntade framtida utmaningar.

Detta kommer också stärka kommunens balansräkning och ge utrymme för att skattefinansiera framtida investeringar och på så sätt slippa en alltför ökad skuldsättning.

Soliditeten har stadigt förbättrats men fortfarande ligger den under liknande kommuner, även kassalikviditeten har under åren varit stabil.

Budgetföljsamheten i styrelse och nämnder varierar och måste följas upp eftersom det är en grundläggande förutsättning för att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning.

Framtiden
Beräkningar för kommunens framtida ekonomiska utveckling baseras på planerade investeringar, förväntad befolkningsutveckling samt SKL:s prognoser för utveckling av skatteunderlag och kostnader.

Utmaningarna som vi har framför oss är flera och vi arbetar långsiktigt och strategiskt för att hantera de på ett sätt där kommunen ska kunna leverera god service till våra kommuninvånare:

Demografin och integreringen av nyanlända kommer att ställa stora krav på att anpassa verksamheterna framöver. Kommunen måste arbeta med lösningar inom både skola och vård- och omsorg då elevkullarnas storlek är betydande samtidigt som kommunen får en åldrande befolkning. Den förväntade ekonomiska utvecklingen är att arbeta mot en fortsatt hög likviditet, goda resultat som förbättrar kommunens egna kapital och soliditet.

Kommunens låneskuld ska minska genom amorteringar och då likviditeten tillåter kan även extraamorteringar eller inlösen av lån göras, samtidigt som inriktningen är att inga nya lån ska upptas.

Kommunens strategiska arbete inriktas på att ”få fart” på befolkningsutvecklingen. Surahammar är den attraktiva mindre kommunen med bra boende, skola, attraktivt fritidsliv och endast tio minuters pendling till Västerås.

Befolkningsökning kräver boendemöjligheter. En strategisk framtidsfråga är därför att det skapas förutsättningar för en ökad inflyttning. Kommunen arbetar därför med en rad olika åtgärder.

En viktig framtidsfråga är att öka utbudet genom att ickekommunala fastighetsaktörer bygger och utvecklar fastigheter i kommunnen. En dialog förs därför med olika aktörer i denna fråga.

Transporter och kommunikationer, såväl för gods som för personer, kommer även i fortsättningen att vara en viktig framtidsfråga. Detta blir tydligt när det kan konstateras att över hälften av den arbetsföra befolkningen dagligen pendlar över kommungränsen för att arbeta eller studera.

DRIFTSREDOVISNING

Kommunens driftsredovisning beskriver hur nämnder och styrelser under året har hanterat de medel man fått för att utföra sina uppdrag och är en viktig del i den finansiella kontrollen. En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens styrelse och nämnder klarar av att bedriva sin verksamhet inom givna ramar.

Årets budget

I juni 2017 fastställde Kommunfullmäktige driftsramarna för kommunens styrelse och nämnder till 517,2 miljoner kronor.

Driftsramarna ska användas till att finansiera den löpande verksamheten, såsom skola, vård och omsorg, och varje nämnd och styrelse får en egen ekonomisk ram till sin verksamhet. Inom de beslutade driftsramarna reserverades 2,4 miljoner kronor under Kommunstyrelsen i en ofördelad post, för att kunna fördelas vid behov under året.

Årets samlade driftsredovisning visar en negativ budgetavvikelse på 17,4 mkr, vilket är 18,5 mkr sämre än föregående år. Jämfört med prognosen i delårsbokslutet i juli är det en försämring med 7,8 miljoner kronor.

Styrelse och nämnder, nettokostnader (mkr)

	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse	Utfall 2017
Kommunstyrelsen	180,9	179,6	1,3	175,8
Barn- och bildningsnämnden	154,9	168,9	-14,0	155
Socialnämnden	175,0	180,5	-5,4	161,6
Bygg- och miljönämnden	6,4	5,6	0,8	6,1
Summa	**517,2**	**534,6**	**-17,4**	**498,5**

Budgetföljsamhet bland styrelse och nämnder

Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt.

Bygg-och miljönämnden uppvisar ett litet överskott. Inom nämnden har bostadsanpassningsbudgen överskridits men främst en vakant tjänst som varit större delen av året har balanserat upp och även bidragit till överskottet.

Barn- och bildningsnämndens underskott beror till största delen på att det beslutade sparbetinget inför 208 ej verkställdes under året. Samtidigt kunde inte en planerad sammanslagning av två singelförskoleavdelningar genomföras.

Socialnämnden uppvisar underskott med 5,4 mkr. Äldre- och handikappomsorgen har ingen stor avvikelse utan det är kostnaderna för stödboendet inom vuxen missbruksverksamhet som är den största bidragande orsaken till underskottet

Kommunstyrelsen uppvisar totalt en positiv avvikelse trots att kostnaderna för köp av verksamhet ”skenade iväg” under hösten där en anledning var gymnasieskolan och att beslut togs att ta in en extra buss för kommunens skolungdomar.

KOMMUNSTYRELSEN

	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse budget-	Utfall 2017
Centralförvaltning	24 805	23 876	929	26 899
Politisk verksamhet	3 730	4 052	-322	3 162
Revision	497	500	-3	472
Köp av verksamhet	59 563	64 402	-4 840	63 249
Bidrag	1 189	1 219	-30	867
Facklig verksamhet	1 031	1 222	-191	1 265
Personalvård	2 238	1 608	630	1 383
Arbetsmarknadsåtgärder	5 311	6 210	-898	6 355
Fastigheter	28 968	26 230	2 738	25 865
Fastigheter ej bolagen, netto				
Parker o grönområden	6 519	5 691	828	4 358
Gator o vägar	11 649	11 409	240	9 214
Central vaktmästarenhet	6 306	6 680	-374	6 758
Lokalvård	10 378	10 068	311	9 600
Restaurangtjänst	15 154	16 314	-1 161	16 027
Skogsvård	125	58	67	89
Oförutsett, Ks till förfogande	2 390	33	2 357	219
Bredbandssatsning	1 000	0	1 000	
Semesterlöneskuld samtliga				
Summa	**180 852**	**179 571**	**1 281**	**175 782**

Förändringar mot ekonomiskt utfall

Verksamheterna under Kommunstyrelsen prognostiserar totalt ett överskott med 1 281 tkr.

Det finns två stora positiva avvikelser, där den ena är att posten oförutsett inte utnyttjas under året. Den andra uppvisas på fastighetssidan, där en av anledningarna är att mediakostnaderna uppvisar en positiv avvikelse.

När det gäller personalvård har kostnaderna till kommunens leverantör, Avonova, gällande rehabilitering, frisk- och sjukanmälan minskat.

Under Centralförvaltningen har kommunen haft flera vakanta tjänster under årets sju första månader samt att avsatta medel för friskvård har inte utnyttjas fullt ut.

Köp av verksamhet uppvisar den största negativa ekonomiska avvikelsen, där framförallt gymnasieskolans kostnader ökat under hösten mer än förväntat samtidigt som kommunen fick avslag av Migrationsverket för sökt och budgeterat bidrag gällande flyktingungdomar som studerar.

Ytterligare en anledning är att beslut togs under hösten om att ”sätta in” ytterligare en buss i trafik så att elever kunde komma till skolan. Detta som kompensation för alla inställda tåg.

Underskottet inom Restaurangtjänst avser ökade livsmedelskostnader som delvis påverkas av pedagogiska luncher. Vilket ger effekter både på kostnads- och intäktssidan.

BARN OCH BILDNINGSNÄMNDEN

	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2017
Förskolan	51 150	55 474	-4 324	49 118
Mellersta rektorsomr ÅK F-3	22 453	25 356	-2 903	22 042
Mellersta rektorsomr ÅK 4-6	16 985	17 546	-561	17 309
Södra rektorsområdet	19 619	21 159	-1 540	18 984
Norra rektorsområdet	12 751	17 355	-4 604	15 158
Interkommunala ersättningar	11 800	11 273	527	13 027
Skolskjutsar	6 444	7 146	-702	7 442
Centralt pedagogiskt	2 729	2 847	-118	1 583
SVA	1 914	2 723	-809	847
Intäkter förskola/fritids	-6 217	-6 065	-152	-5 923
Utvecklare, SYV,	1 426	1 344	82	1 854
Elevvård	4 182	3 834	348	4 249
Ekängsbadet	1 526	606	920	1 041
Biblioteket	5 238	5 165	73	5 114
Fritid	1 301	1 450	-149	1 289
Föreningsbidrag	1 628	1 699	-71	1 844
Summa	**154 929**	**168 914**	**-13 985**	**154 978**

Förändringar mot ekonomiskt utfall

Årets resultat visar på ett minus på ca 14 miljoner för nämndens verksamheter.

Underskottet beror till största delen på att det beslutade sparbetinget inför 2018 ej verkställdes under året. En del statsbidrag som man räknat med har ej inkommit och i vissa andra fall har förvaltningen istället blivit återbetalningsskyldig.

Inför budget 2018 placerades för en sammanslagning av förskoleavdelningar som sedan inte kunde verkställas p g a av förseningar i byggprocessen och att andra prioriteringar gjordes i kommunstyrelsen. Ett beslut som i sin tur fick till följd att barn- och utbildningsnämnden fick ha kvar två små singelavdelningar.

Elevantalet i Virsbo och Bäckhammar har ökat under året, beroende på nyinflyttning och ökad del familjehemsplacerade barnen som flyttat in under läsåret.

Flera nyanlända familjer har flyttat in till kommunen, vars barn har beretts skolplats omgående.

Detta har inneburit att personal-förstärkningar har behövts göras bl a inom området modersmålsundervisning och studiehandledning.

Elevassistenter har anställts för att kunna möta de behov som uppstått under åren.

Elever som varit i verksamheterna och sedan omhändertagits enligt lagen om omhändertagande av unga (LVU), har tagit många resurser i anspråk. Detta för att skolan ska kunna säkerställa trygghet för samtliga elever och personal.

Interkommunala ersättningarna till andra kommuner har ökat. Särskilt några specifika fall har drivit kostnaderna, där vi som hemkommun ej har något alternativ annat än betala mottagande kommun.

Skolledningsbemanningen utökades också under året med motsvarande 1,0 tjänst, något som tas bort inför 2019. I september började en ny skolchef och en plan för anpassningar för att komma ner i ram har tagits fram tillsammans med ansvariga chefer och förhandlats med de fackliga organisationerna. Åtgärder som verkställs från och med 1 januari 2019.

SOCIALNÄMNDEN

	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2017
Individ och familjeomsorg	23 744	24 793	-1 049	22 625
Komvux	1 400	1 400	0	2 749
Missbruksenheten	4 573	7 796	-3 223	9 052
Global	0	0	0	-14 552
Psykiatrin	1 514	1 542	-28	1 464
LSS-boende i annan kommun	2 961	2 908	53	3 585
Ledsagare, kontakt, stöd via	590	466	124	573
LSS- personlig assistent	10 226	8 252	1 974	10 446
LSS-verksamhet exkl. personlig	20 748	21 306	-558	19 835
Hemtjänst inkl Dynabacken &	33 800	34 573	-773	34 693
Larm	786	923	-137	744
Särskilda boenden inkl	53 004	58 649	-5 645	51 876
Sjukgymnastik/Arbetsterapi/D	3 905	3 277	628	3 430
Kommunsjuksköterskor	9 759	9 272	487	9 056
Färdtjänst	1 654	1 025	629	921
Gemensamt	6 342	4 269	2 073	5 116
Summa	**175 006**	**180 451**	**-5 445**	**161 613**

Förändringar mot ekonomiskt utfall

Årets resultat visar på 5,4 miljoner i underskott.

Flexlinjen har medfört mindre kostnader för färdtjänst under året varvid färdtjänst gått bättre än budgeterat.

Äldreomsorg: Källbogårdens gemensamma verksamheter har gjort ett budgetunderskott utifrån obudgeterade personalkostnader där socialstyrelsens ställt lägsta krav på bemanning, inköp av enskild brukares omvårdnadsplats i privat regi, obudgeterade nattjänster samt korttidsvård med stora personalbehov.

Hemtjänsten: har haft ett negativt utfall i huvudsak beroende på MBR`s krav på tillsyn i avvaktan på installation av brandceller och sprinklers.

IFO: Antalet ärenden generellt har ökat och ärendena har blivit mer komplexa och allvarliga i sin art. Tack vare kommunens stödboende så har externa placeringar markant minskat. En ökning av kostnader har skett på barn-och ungdomssidan genom extern köpt öppenvård och placeringar inom familjehemsvård.

Hälso- och sjukvårdsverksamheten visar på ett positivt resultat beroende på att verksamheten har haft tre vakanser under hösten.

För sjuksköterskegruppen har det gått åt mindre sjukvårdsmaterial och förbandsartiklar än beräknat samt att försäljning av verksamhet till Regionen har varit större än beräknat.

Personlig assistans: Verksamheten har erhållit ett retroaktiva ersättningar från Försäkringskassan vilket gjort att verksamheten har ett positivt budgetresultat.

Österängen: Har haft ett flertal brukare med omfattande omsorgsbehov på korttidsplats vilket medfört extrapersonal

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN

	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2017
Bygg och Plan	2 878	2 660	218	1 942
Vägsamfälligheter	125	99	26	123
Miljö- och hälsoskydd	1 476	1 121	355	1 072
Bostadsanpassning	1 939	1 760	179	2 959
Summa	**6 418**	**5 640**	**778**	**6 094**

Förändringar mot ekonomiskt utfall

Bygg- och miljönämnden redovisar ett överskott på 0,8 miljoner mot budget.
Under stora delar av året har upp till 1 tjänst varit vakant samt övrig sjukfrånvaro och VAB, vilket har medfört att personalkostnaderna understiger de budgeterade inom nämnden.

Bostadsanpassning visar ett underskott som beror på större projekt har påverkat årets utfall.

Debiteringar för bl.a. bygglov och anmälningar har ökat bl.a. tack vare bygglov för industri och handel samt ökat antal nybyggnader av bostadshus.

Nytt ärendehanteringssystem för bygg kommer att upphandlas under 2019.

INVESTERINGSREDOVISNING

	Budget projektet totalt	Utfall projektet totalt	Varav utfall 2018	Avvikelse avslutade projekt
Lokalinvesteringar	**69 813**	**45 469**	**23 728**	**-344**
Avslutade projekt	***400***	***744***	***508***	***-344***
Utbyggnad Björnstugan	150	160	160	-10
Bäckhammarskolan källare ren.	0	349	349	-349
Ridhuset - dränering hagar	250	235	0	15
Pågående projekt	***69 413***	***44 725***	***23 219***	
Proj Kommunhuset KF 140414	1 000	850	278	
Ventilation Ängsgården	3 700	3 763	0	
Centralpunkten Ängsgården	2 000	2 036	174	
Kulturfastigheter 2015	1 000	891	0	
Vårdboenden Österängen	6 000	6 138	343	
Södra industriområdet KF 1510	250	570	0	
Österängen omdisponering ytor	150	187	0	
Ombyggnation 1 rum till kontor	25	33	33	
Dynabacken serviceboendelgh.	2 000	987	987	
Centralförrådet undercentral	500	317	0	
Österängen - byte av mattor	400	414	0	
MC museet omläggning tak	1 250	1 232	53	
Förprojektering Nytorpsskolan ROT	350	305	0	
Hantverkshuset fasad	350	853	0	
Ombyggnation av särskola	70	46	0	
Källbo Äldreomsorg Etapp 1	6 000	9 371	8 205	
Arbetsenheten Nybyggsv. 40	1 545	1 759	1 290	
Renovering Ekängsbadet	10 000	6 092	5 771	
Brandåtgärder	2 850	5 947	5 944	
Köpmangatan 25 (Järnia)	29 973	2 932	141	
Parker, gator & vägar	**10 608**	**11 197**	**8 400**	**119**
Avslutade projekt	***300***	***181***	***0***	***119***
Utveckling/Centrum park mm	300	181	0	119
Pågående projekt	***10 308***	***11 016***	***8 400***	
Spången Ramnäs	100	2 678	2 578	
Reperation spången i Ramnäs	1 500	100	0	
Elljusspår sanering belysning	1 000	1 247	0	
Gator o Vägar -16	2 208	2 411	2 381	
Gator o Vägar -17	2 500	1 054	215	
Gator o Vägar -18	2 500	3 176	3 176	
Lekplatser	200	216	19	
Lekplatser, utrustning	300	135	31	

Övriga investeringar	**5 963**	**7 094**	**2 488**	**-173**
Avslutade projekt	***4 189***	***4 362***	***1 902***	***-173***
Traktor	400	423	423	-23
Frysskåp	36	36	36	0
Nedkylningsskåp	256	256	0	0
Manupeder	60	53	53	7
Madrasser	70	64	64	6
Inventarier	102	21	21	81
Släpvagn EOZ848	0	35	35	-35
Tiguan YNX752	0	228	228	-228
Tiguan ENF298	0	228	228	-228
Torktumlare	65	41	41	24
Fordon LRP961	0	119	0	-119
Inventarier Virsboskolan	550	576	0	-26
Inventarier Norra området 2016	33	15	0	19
Inventarier Förskolan 2016	125	149	0	-25
Skol IT 2017	300	232	0	68
Skolmöbler klassrum + elevskåp	100	65	0	35
Biblioteksytem	300	236	0	64
Skol IT 2018	300	318	318	-18
Inventarier skolan 2018	550	417	417	133
IT 2016	943	850	39	93
Pågående projekt	***1 774***	***2 732***	***586***	
Brandlarm Dynabacken	1 400	2 146	0	
Lyftar	74	79	79	
Sängar	100	89	89	
Digitalisering/IT	200	78	78	
Rep. Dieselmotor traktor LM-T	0	90	90	
Gräsklippare Toro GM 4000D	0	250	250	
Totalt	**86 385**	**63 761**	**34 615**	

PERSONAL

Syftet med personalekonomisk redovisning är att återge och följa upp ett antal personalstrategiska nyckeltal samt att ge en samlad beskrivning över kommunens största investering och viktigaste resurs, medarbetarna. Redovisningen innehåller personalstatistik där jämförelse sker med föregående år.

Anställningar

Antal anställningar mäts den 31 december och visar att antal tillsvidareanställda har minskat och det har även de tidsbegränsade anställningar gjort under året. Antal årsarbetare, vilket mäter det faktiska antal som arbetat i de olika verksamheterna exklusive olika former av frånvaro har minskat med 1,26 stycken.

Andel timavlönade medarbetare har minskat något under 2018. En stor del av de timavlönade härrör till sommarperiodens behov av semestervikarier och det är också en del medarbetare som utifrån avtal ska ha timlön som avlöningsform.

Genomsnittlig sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden ligger fortsatt högt och inom verksamheten för äldre har sedan flera år medarbetarna möjlighet att önska sin sysselsättningsgrad en gång per år. Önskad sysselsättningsgrad är en viktig aspekt utifrån flera faktorer såsom exempelvis jämställdhet och arbetsgivarens förmåga att attrahera och rekrytera nya samt behålla befintliga medarbetare.

Pågående aktiviteter

Under 2018 har arbetet med" heltid som norm" fortsatt, nya arbetssätt och nya arbetsschemat är något man har jobbat mycket med under 2018. Att heltid blir norm i välfärden är en framtidsfråga. Skolan, vården och omsorgen behöver rekrytera många nya medarbetare de närmaste åren, när dagens medarbetare går i pension, samtidigt som befolkningen blir äldre och behovet av vård och omsorg ökar,

Kommunen har också gjort en medarbetarundersökning under hösten, där det framgick att Surahammar kommun har mycket motiverade medarbetare och som tycker om sina arbetsuppgifter. Men kommunen har en del att förbättra och det är bla att få fler "ambassadörer" det vill säga medarbetare som rekommenderar Surahammars kommun som arbetsgivare. Arbetet med medarbetarenkätens resultat kommer att påbörjas under våren 2019.

Det har också under årets tagits fram ett flertal nya policydokument.

Arbetsmiljöpolicy, Alkohol och drogpolicy, kränkande särbehandling och rehabiliteringspolicy samt uppdatering av rese- och mötespolicyn.

Ålderssammansättning

Ålderssammansättningen bland de tillsvidareanställda medarbetarna visar att den största gruppen återfinns inom åldrarna 46–55 år och därefter i gruppen 36–45 år.

Pensionsavgångar

Kommunen står inför relativt stora pensionsavgångar de närmaste åren och det ställer krav på vår förmåga att arbeta strategiskt med framtida rekryteringar och att vara en attraktiv arbetsgivare. Under 2018 gick 23 personer i pension jämfört med 2017 års 20 personer.

Kommunen har deltagit i det länsövergripande projektet Lyskraft där en del är att utveckla vårt lokala arbete med kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjning som begrepp innefattar många delar och handlar om att på olika sätt attrahera medarbetare med eftersökt kompetens, rekrytera genom en kvalitetssäkrad process, att skapa möjligheter för utveckling av medarbetare och därmed kompetens på kort och lång sikt, att behålla medarbetare med kompetens genom att vara en attraktiv och utvecklande arbetsgivare samt att vid behov avveckla. Att fortsätta utveckla detta är en förutsättning för att verksamheterna ska nå sina mål, hålla hög kvalitet och vara konkurrenskraftig.

Sjukfrånvaro - förebyggande och hälsofrämjande arbete
Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro innebär att all sjukfrånvaro ställs i relation till all arbetad tid, oavsett anställningsform. Sjukfrånvaron minskade något under 2018 de totala frånvaro för 2018 är på 6,12% och 2017 var den 6,25%. men det varierar inom kommunens olika verksamheter. Socialförvaltningen har en total sjukfrånvaro på 6,62% (7,3% för 2017) och Barn- och bildning har en total sjukfrånvaro på 5,01% (4,38% 2017).

Nedan syns utvecklingen över sjukfrånvaron totalt i kommunen de senaste fem åren

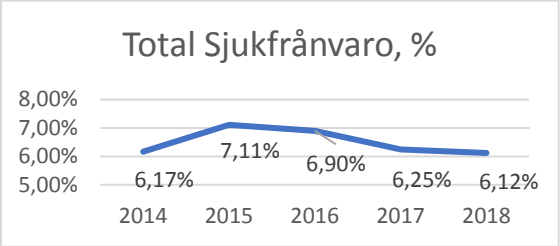

Det är av stor vikt att både det rehabiliterande och förebyggande arbetet fortgår och prioriteras och i detta arbete har cheferna en central roll. För att vända sjukfrånvarons utveckling behöver chefens förut-sättningar och resurser utvecklas. Kommunen har övergripande riktlinjer för det rehabiliterande arbetet med syfte att tydliggöra rehabiliteringsprocessen, våra olika ansvarsområden och funktioner.

Uppföljning av sjukfrånvaron pågår kontinuerligt i dialog med cheferna och under 2018 har många olika insatser, både rehabiliterande och förebyggande på grupp- och individnivå, genomförts med positiva resultat.

Kostnaden i form av sjuklön på ca 6,6 mkr visar endast en liten del av vad sjukfrånvaro egentligen kostar då den inte tar hänsyn till produktionsbortfall och merkostnader i verksamheten, individens lidande mm.

Kommunen har tjänsten sjuk- och friskanmälan inkl. vård av barn för att förebygga ohälsa och ge medarbetarna tillgång till professionell vårdrådgivning. Denna tjänst tillhandahålls av företagshälsovården Avonova.

Kommunen har ett friskvårdsbidrag som alla anställda kan utnyttja för olika aktiviteter.

Nyckeltal

Antal anställda	2017	2018
- tillsvidare	693	687
- viss tids	149	138
- antal årsarbetare	609,27	608,01
varav timavlönade	67,86	67,48
Andel tillsvidare anställda kvinnor	87,45%	87,62%
Andel tillsvidare anställda män	12,56%	12,37%

Genomsnittlig sysselsättningsgrad, tillsvidareanställda	2017	2018
- kvinnor	94%	93%
- män	97%	97%

Ålderssamman-sättning	2017	2018
Tillsvidareanställda		
- 25	26	23
- 26-35	92	97
- 36-45	173	153
- 46-55	221	228
- 56-60	116	115
61-	65	71
Visstidsanställda		
- 25	22	18
- 26-35	36	25
- 36-45	36	39
- 46-55	32	32
- 56-60	13	15
- 61	10	9
Pensionsavgångar	20	28
- varav vid 65 år	8	7

Sjukfrånvaro	2017	2018
Total sjukfrånvaro i %	6,25	6,12
- kvinnor	6,79	6,44
- män	3,55	4,58
Sjukfrånvaro -29 år	4,89	3,87
Sjukfrånvaro 30-49 år	5,27	5,24
Sjukfrånvaro 50 år -	7,66	7,60
Sjuk över 59 dagar	45,33	46,29
Andel medarbetare utan sjukfrånvaro*		8,24%
med sjukfrånvaro upp till 0,99 %		58,57%

Personalkostnader i mkr	2017	2018
Totalt	371,3	378,4
Lönekostnad	283,7	290,1
Total sjuklönekostnad	6,0	6,6
Övertidsskuld inkl PO	1,1	1,2
Semesterskuld inkl PO	18,6	18,5

VERKSAMHETSREDOVISNIG STYRELSER OCH NÄMNDER

KOMMUNSTYRELSEN

År 2018 övergripande

Enligt Budget 2018 och Plan 2019–2020 ska kommunen verka för att:

- Skapa förutsättningar för en positiv ortsutveckling i form av en utvecklad infrastruktur/kommunikation
- Ha en god markberedskap fler företag och kommuninvånare
- Bidra till en positiv arbetsmarknadsutveckling i samverkan mellan kommunen, företag, föreningar, universitet och myndigheter.
- Underlätta för befintliga företag inom kommunen att expandera och utvecklas, stimulera nyetableringar, nyföretagande och tillväxt genom samverkan
- Under år 2018 nå målet att alla medborgare i kommunen ska kunna ansluta sig till fiber om de vill. Bakgrunden är att år 2015 så antog kommunfullmäktige en ny bredbandsstrategi
- Påbörja ett omfattande internkontrollarbete
- Implementera ny lagstiftning som Kommunallag, förvaltningslag och dataskyddsförordning

Kommunchefen avslutade sin anställning i maj månad och efterträddes av en tillförordnad kommunchef. Ledningsgruppen fick under året fler nya deltagare i form av ny skolchef och utvecklare.

Tillsammans med Region Västmanland bjöd Surahammars kommun in till en gemensam workshop en eftermiddag i november månad kring de utmaningar och möjligheter som vi tillsammans står inför i kommunen och länet. Det är en del i arbetet med den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) som Regionen tillsammans med länets kommuner, Länsstyrelsen, civilsamhället och näringslivet i länet arbetar fram. Målet är att gemensamt forma den väg som vi tillsamman bör gå för att nå ett välmående Västmanland 2030. Ett 30-tal deltagare var inbjudna från politiken, företag, föreningslivs och tjänstemän.

Informationsmöte med Surahammars hus Förvaltning AB, förvaltningen och upphandlingsenheten på VMKF genomfördes i november. Information gavs till Surahammars hus om internkontrollreglemente och rutin för uppföljning av ägardirektiv.

Framtid

Kommunens utmaningar enligt Budget 2019 och plan 2020–2021

Vikten av ökad strategisk framförhållning i kombination med ett starkt operativt stöd till förvaltningarna ökar i betydelse de kommande åren. Framgång krävs bland annat med ett attraktivt arbetsgivarskap med en god personalförsörjning, en tydlig ekonomisk styrning och uppföljning, tydliga strategiska val och avgränsningar, effektiv förvaltning med samordning över kommunens organisatoriska gränser, förbättrad kommunikation vilken tydliggör utmaningar och förväntningar, ökat koncernperspektiv där verksamhet som bedrivs i kommunens bolag och kommunalförbund tydligare samspelar.

Kommunen ska under kommande period verka för att:

- Skapa förutsättningar för en positiv ortsutveckling i form av en utvecklad infrastruktur/kommunikation
- Ha en god markberedskap fler företag och kommuninvånare
- Bidra till en positiv arbetsmarknadsutveckling i samverkan mellan kommunen, företag, föreningar, universitet och myndigheter.
- Underlätta för befintliga företag inom kommunen att expandera och utvecklas, stimulera nyetableringar, nyföretagande och tillväxt genom samverkan
- Under år 2019 nå målet att alla medborgare i kommunen ska kunna ansluta sig till fiber om de vill. Bakgrunden är att år 2015 så antog kommunfullmäktige en ny bredbandsstrategi
- Utveckla digitaliseringen inom kommunen
- Kvalitetssäkra styrsystemet

Mål 2019

Utöva uppsiktplikt enligt Kommunallagen och checklistan samt beskriva detta i årsberättelsen
Verkställa de politiska besluten inom given tidsram.

Näringsliv under året som gått

Projektet Attraktivt företagsklimat avslutades hösten 2018 men en slutredovisning från projektledare Susanna Sedvall på Schenströmska herrgården i Ramnäs. Vid slutredovisningen deltog ett stort antal bland annat företagare, tjänstemän och politiker. Landshövdingen i Västmanland Minoo Akhtarzand deltog en stund och höll ett kort tal om framtidens utmaningar i länet och hur betydelsefulla företagarna är för Västmanland för den lokala utvecklingen. Inom projektet togs styrdokument fram som är tagna vidare för beslut.

Näringsliv Måluppfyllelse 2018

Snabb kommunal service Över 80 NKI. Mäts vartannat år
Utfall: Surahammar låg på 78 plats 2018-10-31. Mål ej uppnått

Ökad dialog. År 2020 ligga bland de 100 bästa i Svenska Näringslivs ranking
Utfall: Surahammars kommun låg på 285 plats (av 290 kommuner) 2018-10-31 2018.Mål ej uppnått.

Ökad förändringsvilja
Utfall: Enligt projektledares för attraktivt företagsklimat slutrapport 2018-10-31 så är den interna organisationen nu rustad för att kunna arbeta proaktivt på ett helt annat sätt för att skapa ett attraktivit företagsklimat. På längre sikt finns nu förutsättningar för en framgångsrik dialog och en samverkan med näringslivet. Det finns vilja, förståelse, tid och resurser på ett helt annat sätt för näringslivsfrågor i dagsläget. Mål uppnått.

Näringsliv framtid
Ny näringslivsstrateg på heltid tillträder 1 mars 2019.

Mentorsprogram mellan politiker och tjänstemän kommer genomföras under 2019. Implementering av nytt arbetssätt mot företagare enligt det som framkom från projektet attraktivt företagsklimat. Det innebär bland annat att vi i Surahammars kommun ska ha snabb kommunal service och myndighetshantering i toppklass för våra företagare. Kommunens värdeord är tillgänglighet, personlighet, enkelhet och snabb service. Besöksnäring och turismsamordning kommer ingå i uppdraget.

Näringsliv Mål 2019–2020

Snabb kommunal service Över 80 NKI. Mäts vartannat år, nästa år 2020.
Ökad dialog. År 2020 ligga bland de 100 bästa i Svenska Näringslivs ranking
Ökad förändringsvilja
År 2020:
a. finns 600 företag i vår kommun
b. nyregistrerade företag skall ligga över länets genomsnitt för nyregistrerade företag
c. genomförts minst fem större projekt som har fokus på utvecklingsinriktat lärande.

Kris och Säkerhet under året som gått

Idag finns en person som arbetar heltid som kris- och säkerhetsansvarig i kommunen.

Området krisberedskap och civilt försvar har fått ett starkare fokus i Surahammars kommun liksom i samhället i stort de senaste åren. Kommunerna har tillsammans med Länsstyrelserna i landet ett gemensamt ansvar att säkerställa krisberedskapen och det civila försvaret.

Kommunal krisberedskap styrs av lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Det kommunala uppdraget innebär att arbeta krisberedskap och säkerhet.

Under året har många olika utbildningar genomförts, bland annat har krisledningsorganisationen i kommunen utbildats i stabsmetodik samt att fler stabschefer har genomfört utbildning riktad mot stabschefer.

Arbetet med 2019 års kommunala risk- och sårbarhetsanalys har påbörjats. Civilt försvar och säkerhetsskydd har legat högt på agendan.

FRG i Surahammar har slagits ihop med Hallstahammar och heter numera FRG Hallstahammar/Surahammar. Antalet medlemmar ökar stadigt sedan sammanslagningen. FRG blev aktiverade under skogsbränderna 2018 och jobbade i staben i Surahammar samt i Sala kommun.

Under vecka 22 genomfördes krisberedskapsveckan för andra året i rad. Fokus för kommunens deltagande var information på hemsidan samt att det anordnades en krisberedskapsdag vid brandstationen i Surahammar.

Några större händelser som utmärkt sig i Surahammars kommun under året och som krävt operativa insatser av kommunens krisledningsstab är värmebölja, skogsbränder och befarat större strömavbrott.

Kris och Säkerhet framtid
Under 2019 kommer det att fokuseras på att färdigställa dokument som Risk- och sårbarhetsanalys, Styrdokument, Krisledningsplan, Utbildnings och övningsplan, Plan över ledningsplats, Plan för LSO

Kommunikation under året som gått

Som kommunikatör finns ansvaret för att utveckla kommunens övergripande kommunikation både internt och externt. Ambitionen är att det vi kommunicerar ska synliggöra och öka kännedomen om kommunens verksamheter samt ge kommuninvånarna kunskap om vilken service och vilka tjänster som erbjuds. Välinformerade och engagerade kommuninvånare som är delaktiga och har inflytande anser vi ökar demokratin. Kommunikationen ska även bidra till att skapa en positiv bild av Surahammar.

År 2018 har förutom det dagliga informativa arbetet handlat om implementering av teknikstöd för verksamheten samt samverkan i olika projekt, både interna och externa.

För att kunna mäta kommunikationsinsatserna har vi under 2018 implementerat plattformar som Meltwater, omvärldsbevakning av press och sociala media om inlägg relaterade till Surahammars kommun. och MyNewsdesk,

Pressutskick. Mest populära nyheten: Glädjande siffror för Surahammars kommun – flest behöriga lärare i länet.

Kommunikatör har även arbetat med att förnya externa webben. Inom ramen för detta projekt har vi förstärkt med en webbredaktion bestående av representanter från våra verksamheter och gett relevant teknikstöd i form av Vizzit (webbanalysverktyg) samt Kontext (textvalideringsverktyg som gör hemsidan mer tillgänglig).

Webbredaktionen har haft regelbundna träffar där vi gemensamt arbetat med att sanera/kurera hemsidans innehåll så att den hålls aktuell och med ett minimalt antal brutna länkar.

När saneringsarbetet startade så hade kommunens hemsida 557 inaktuella sidor och 140 brutna länkar. I dagsläget har hemsidan 186 inaktuella sidor och endast 8 brutna länkar. Saneringsarbetet kommer att fortsätta 2019 i oförminskad takt.

Kommunikatör har bidragit med att skapa en wireframe (layoutmall) för den gemensamma designkommunerna inom Västra Mälardalens kommunalförbund kommer att nyttja till sina hemsidor

En ny lansering av hemsidan beräknas kunna presenteras under våren/sommaren 2019.

Kommunikatör bistod med grafisk design och kommunikationsinsatser relaterade till projektet Attraktivt företagsklimat.
Under året har kommunikatören fortsatt med att förse organisationen med nya tjänstelegitimationer. Detta i kombination med tydligare direktiv om att bära tjänstelegitimation under tjänstetid medför att man försvårar för obehöriga att få tillträde till verksamhetens lokaler eller komma in i bostäderna hos kommunens äldre eller personer med funktionsnedsättningar. I samband med nya riktlinjer har även kommunikationsinsatser utförts riktade till allmänheten om att alltid begära legitimation av kommunens personal som begär tillträde till sina hem.

Kommunikation framtid
Arbetet med att synliggöra kommunen och dess verksamheter kommer att förbättras. Vi vill nå ut med mer (och rätt) information till invånarna vilket vi kommer att angripa på några olika sätt. Vi strävar efter att publicera några artiklar i varje nummer av Här & Nu för att öka informationsspridningen. Dessa berättelser/artiklar kommer även ges plats i nyhetsflödet på webbplatsen.

Arbetet med att utveckla och lansera den externa webben kommer att ske ganska intensivt under våren och målsättningen är att ha den helt klar innan sommaren. Vi kommer att utreda möjligheterna till att skaffa ett intranät under året.
Webbredaktionen kommer att ha mer regelbundna träffar och deltagarna bjuds även in till utbildningar/inspirationsdagar i samarbete med VMKF. Målsättningen är att genomföra några interna utbildningar för att öka kvaliteten på vår webbplats överlag.

Krisinformationsplanen ska revideras under året samt att vi kommer att titta på att ta fram en kommunikationspolicy för att förtydliga och förenkla kommunikationsarbetet i kommunen.

Kommunikations Mål 2019
Nöjdhet över information på hemsidan. Mäta före och efter införandet av ny hemsida.

IT/Upphandling/Inköp under året som gått

It/upphandlingssamordnare har under året deltagit i samverkansform gällande gemensamma IT projekt i Västra Mälardalens Kommunalförbund, VMKF, i Regionen samt Länsstyrelsen.

Dessa projekt har handlat om uppstart med digitalisering, uppstart GDPR inom IT, flytt av all fastighetsövervakning, identitetshantering, övergång till Windows 10, diverse projekt i regionen till exempel ny lösning för utskrivningar övergång till Cosmic Link, E-arkiv, Publika trådlösa nätverk.

Deltagit som IT sakkunnig vid systembyten t ex Miljösystem, Trygghetslarm, nybyggnationer, Diariesystem, bredbands-samordning i länet.

Lokalt har IT/upphandlingssamordnare genomfört utbildningar i Office 365 samtliga administrativa användare, utbildning IT-säkerhet samtliga användare,

Fiberplaneringar IP-Only, Nätbyggnationer nya fastigheter t ex Arbetscenter, Ny miljö för utskriftshantering samt utbyten skrivare, Utbyten datorer och övrig hårdvara. Gett IT-stöd till verksamheter samt ansvarat för samordning gällande all telefoni det vill säga service, reparationer, registrering och beställningar.

Större ramavtalsupphandlingar har skett under året gällande bland annat möbel-upphandling samtliga områden, Terminalglasögon, AV-upphandling (Audio-Video) Miljösystem, Trygghetslarm, Datorer och övrig hårdvara, Telefoni, Bevakning, Uppstart upphandling samtliga vårdsystem, uppstart upphandling skolsystem samt Förstudie nytt Diariesystem.

Förutom att samordna och delta i upphandlingsgrupper så har inventering, registrering och diarieföring av samtliga avtal skett. Avtalsskrivningar samt uppsägningar av avtal. Samordnare har även under året gett stöd till verksamheter gällande inköpsfrågor.

IT/Digitalisering framtid

Det finns en nationell målsättning att Sverige skall vara världsledande på nyttjandet av digitaliseringen.

I enlighet med nationella riktlinjer så ligger det i varje kommuns ansvar att se hur man kan förbättra och effektivisera vardagen för våra medborgare, företag och medarbetare inom kommunen. Digitaliseringen kommer därför att påverka varje individs vardag både i hemmet och på arbetsplatsen. Förutom att underlätta vardagen för våra medborgare, företagare och anställda så finns det även en ekonomisk vinning i att effektivisera genom digitalisering. Man får ut mer nytta för varje skattekrona i kommunen.

IT/Digitalisering ansvarig kommer under 2019 fortsätta arbetet med de under år 2018 beskrivna projekten samt starta upp digitaliseringsarbetet.

Det primära uppdraget under år 2019 blir att göra en verksamhetsövergripande översyn av hur digitaliseringen ser ut i dagsläget samt analysera hur vi kan utveckla verksamheten med stöd av IT samt hur vi kan effektivisera verksamheten med stöd av IT eller genom att tillhandahålla IT. Vi kommer för detta arbete använda Sveriges kommuner och landstings, SKL verktyg, e Blomlådan.

Under året kommer vi även att genomföra mindre demonstrationer ute i verksamheterna av hur digitaliseringen kan komma att se ut.

Inköp – Upphandling framtid
Inköps- och upphandlingsansvarig kommer under år 2019 bland annat att inventera avtal och områden, stödja verksamheter vid nya upphandlingar och avrop, paketera och förenkla underlag för att ge lokala företag möjlighet att delta, ha ett samarbete näringslivsansvarig, informera verksamheter om giltiga och kommande upphandlingar, ha kontinuerliga uppföljningar av avtalstrohet, bevaka befintliga avtal och avtalstider samt stödja verksamhet vid direktupphandlingar.

Under 2019 kommer kollektivtrafik-upphandling genomföras.

Ekonomi under året som gått

Största focuset för ekonomi har varir att implementera det nya ekonomisystemet, Raindance. Även ett arbete med internkontroll har utarbetats med riktlinjer och uppföljningar.

Ekonomi framtid
Ekonomi kommer under året 2019 att utöka sina ekonomiska rapporter till nämnder och styrelser. Vid varje sammanträde ska en genomgång av månadsrapport föreligga. Tre prognoser, förutom delårsrapporten, är också planerade att göras för uppföljning till Kommunfullmäktige.

Vidare ska riktlinjerna för medelsförvaltning och finansiella mål ses över och skrivas om. När det gäller budgetarbetet ska en resursfördelningsmodell tas fram när det gäller både ramtilldelning till nämnder och styrelse samt inom nämnderna och styrelsen.

Inköp/Ekonomi -Mål 2019
Betala fakturor i rätt tid. Belopp för dröjsmålsavgifter ska minska med 50% jämfört med 2018 års kostnader
Följsamheten av ramavtal vid inköp ska öka under året.

Utveckling/Utredning året som gått

Ny utvecklare/utredare/Dataskyddsombud började sin anställning i augusti 2018. Under hösten har utvecklare bedrivit kvalitetsarbete bland annat genom att samordna internkontrollarbetet för 2018 och för nya interkontrollplaner för 2019 för kommunstyrelsen och de flesta nämnder. En checklista för uppsiktplikt är framtagen och en struktur har skapats för ärendehanteringsprocessen dvs hur beredning av ärenden ska utföras och gjort en ansvarsfördelningsmall för utredning och verkställighet per nämnd och styrelse. Utvecklare/utredare har skapat eller tagit initiativ och reviderat eller påbörjat revidering av ett flertal dokument med andra tjänstemän och politiker som till exempel KF arbetsordning och KS reglemente. Det finns nu en rutin för uppföljning av Ägardirektiv Surahammars Hus Förvaltning AB, en ny riktlinje Kulturföreningsbidrag. Samtliga Inköps- och upphandlingsdokument har tagits vidare för beslut.

Utvecklare/utredare har deltagit i kommunledningsgruppen och varit delaktig i arbetet med förslag på nya mål för kommunstyrelsen år 2019 samt varit kommunchef behjälplig med att beskriva en ny övergripande organisation som gäller from 2019-01-01. Det pågår ett arbete med att skapa ett årshjul för budget och kvalitet med uppföljning.

Utveckling/Utredning

Under år 2019 kommer utvecklare/utredare fortsätta arbeta med kvalitetsarbeten som att bevaka följsamhet med Internkontrolluppföljningar, rapporter och nya internkontrollpunkter för 2020 samt bevaka arbetet med KS mål för 2019. Dokument kommer skapas och revideras som till exempel slutföra revidering av KS reglemente samt KF arbetsordning, samt ta fram förslag på riktlinjer för styrdokument.

Utvecklare/utredare kommer verka för ett fortsatt arbete med att kvalitetssäkra den politiska processen genom en beskriva arbetet, få struktur en för sammanhållet styrsystem på en gemensam plats, fortsätta arbetet med Årshjul för budget och kvalitet med uppföljningar samt medverka i revidering av Kommunplan och Budget med kommunledningsgruppen.

Utvecklare/utredare kommer medverka och samordna program vid politikerdagarna i februari då utbildning för nya politiker kommer att genomföras.

Utvecklare/utredare kommer gå en utbildning i kommunal kvalitetsledning vid sex tillfällen. Medverkan från utvecklare/utredare kommer ske i arbetsgrupper som kartläggning och behovsanalys gällande det övergripandande digitaliseringsarbetet och medverka i en intern arbetsgrupp för revidering av dokumenthanteringsplan.

Dataskyddsarbetet- GDPR året som gått

Dataskyddssamordnare har hållit ihop kartläggningsfasen i dataskyddsprojektet som innebär att identifiera de personuppgiftsbehandlingar som görs i kommunen, arbetet pågick under hela året och avslutades i projektet sista november. I projektet har uppföljningar och rapporteringar gjorts till nämnder och styrelser enligt informationsplan i. Nya interna rutiner i GDPR arbetet har skapats och ett flertal informationsdokument är upprättade. Revidering av projektplan och ny informationsplan för år 2019 är gjord. Utbildning av nya Datasskyddssamordnare har skett och samverkan med VMKF har initierats.

Måluppfyllelse 2018

Målet är att skapa en dataskyddsorganisation med sådana rutiner att kommunen kan leva upp till de krav som ställs i dataskydds-förordningen. Detta ska göras genom att:

Skapa och besluta om en organisation med tydliga roll- och ansvarsområden för dataskyddsarbete.
Utfall: Uppfyllt internt

Implementera rutiner och riktlinjer för att nå lagstiftningens krav. Utfall: Riktlinjer och rutiner finns, oklart om det är implementerat i alla verksamheter.
Utfall: Delvis uppfyllt

Öka medvetenheten om lagstiftningen i organisationen.
Utfall: Delvis uppfyllt.

Dataskyddsarbetet framtid- GDPR
Dataskyddsombudet kommer fortsätta driva GDPR -projektet, genom att genomföra analysfas med åtgärder gällande registrerade behandlingar per nämnd och förvaltning.

Ett flertal personuppgiftsbiträdesavtal måste iordningställas av de olika förvaltningarna.

Dataskyddsombud ingår from år 2019 i samverkansgrupp med VMKF, Köping, Arboga, Kungsör kring övergripande dataskyddsfrågor.
Dataskyddsombud medverkar i införandet av gemensamt diariesystem.

Mål 2019

Målet är att skapa en dataskyddsorganisation med sådana rutiner att kommunen kan leva upp till de krav som ställs i dataskyddsförordningen. Detta ska göras genom att.
Skapa och besluta om en organisation med tydliga roll- och ansvarsområden för dataskyddsarbete.
Implementera rutiner och riktlinjer för att nå lagstiftningens krav.
Öka medvetenheten om lagstiftningen i organisationen

Finskt förvaltningsområde, FFO under året som gått

Kommunen är sedan 2010 ett finskt förvaltningsområde. Särskilda rättigheter gäller för finsktalande inom det finska förvaltningsområdet. Det finns sedan 2010 en handlingsplan för minoritetsarbete där kommunens mål tydligt framgår.

Styrelsen för finskt förvaltningsområde i kommunen har haft sex styrelsemöten med justerade minnesanteckningar. Styrelsen har bestått av Kommunalråd, Skolchefer, Socialchefer, Ordförande Socialnämnden, politiker från Vänsterpartiet, svenska kyrkan, finska föreningar från samtliga orter. Sekreterare har varit Seija Blefors Edqvist, anställd processledare för FFO

Ansvarsfördelningen är som följer: Styrelsemöten är rådgivande, ekonomin ansvar varje nämnd för och personalfrågor svarar personalchef för. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och där årliga statsbidrag,

Ekonomisk redovisning skickas varje år till Länsstyrelsen.

Under året så har processledare haft samarbete med Svenska kyrkan och startat en finsk väntjänst, besökt våra äldreboenden, fikat och sjungit och pratat, ibland har finskakören varit med. Till julen så sjungs julsånger och finska prästen ger nattvard om man så önskar. Vid senaste träffen deltog 39 stycken äldre på Källbogården.

Det finns ett samarbete med anhörigstöd där det har skapats rutiner med anhörigstöd med finska anhörigstödjare. Två föreläsningar för anhörigstödjare har genomförts, Livs glädje på finska, den andra Sömnskolan på svenska av Satu Bermell, kognitiv terapeut från Stockholm som har varit på Folkets-hus i Surahammar.

Det pågår ett samarbete med Länsstyrelsen i frågor som gäller Mänskliga rättigheter och Nationella minoriteter, kommunen har varit bjudna till Slottet av landshövding Minoo Akhtarzand på olika seminarium gällande finskt förvaltningsområdes arbete.

Ett samarbete finns med Folkets-hus som visat modern finskfilm med svensk text, gratis bussen har gått från Virsbo via Ramnäs och tur och retur. Efter filmen serveras kaffe med dopp och allmän social samvaro cirka 50–60 personer närvarar varje film, tre filmer visas varje säsong.
Mors dag firandes på Källmoragården och då kom 80 stycken mammor, bussen gick tur och retur Virsbo via Ramnäs, underhållning erbjöds med kaffe och tårta som i Finland, som traditionen är i Finland så ges mamman en vit ros vilket är en gammal sed sedan kriget.

Språklägervecka på Rävnäs för mor-barnbarn genomfördes över en helg med mycket aktiviteter och frisk luft och god traditionell finsk mat.

Under Suradagarna kom en clown från Finland som hade en föreställning på torget för barn, hela folksamlingen på torget sjöng med. Under Suradagarna hade vi även en finsk dragspelskonsert på Knuten på Källbogården då alla i huset var välkomna.
Samarbete med Hallstahammar och Köping för planering av en Mikroutbildning på dator har genomförts vilket handlar om Mänskliga rättigheter och Nationella minoriteter. Detta är vi förvaltningskommuner skyldiga att informera om.

En kartläggning har gjorts om behovet av finska helt eller delvis på förskolan i kommunen, idag är det sammanlagt cirka tio barn, problemet är att alla barn inte går på samma avdelning, inte ens på samma förskola, idag så är processledare på Körsbärsdalens förskola två timmar per vecka och har förstärkt kulturaktivitet med sånger och sagoläsning och lek och lär.

En sverigefinsk flagga är införskaffad då det den 24 februari är Sverigefinnarnas dag och allmän flaggdag likadant den 6 december då det är Finlands självständighetsdag.

Kommunen har översatt ”om kriget eller kris kommer” till finskaspråket.

Under valet 2018 så översatte vi allt valmaterial som kommunen ombesörjer på finska. Processledare översätter matlistor till brukare av hemtjänst och till de som bor på Källbogårdens vårdavdelningar.

Gemensam utbildning i länet för hemspråkslärare som arbetar med finska barn i metodutveckling och inspiration har genomförts tillsammans med finlandsinstitutet och en språkforskare deltog hela dagen.

Ett arbete pågår med att göra den finska hemsidan mer aktuell och attraktiv tillsammans med de övriga Webbansvariga i kommunen.

Måluppfyllelse

Det framkommer tydligt att processledare arbetar efter kommunens mål i handlingsprogram för minoritetsarbete med de aktiviteter som bedrivits och bedrivs. Processledare har lagt mycket fokus på att verka för samt erbjuda kulturella aktiviteter till kommuninvånare med finskt ursprung. Processledare har arbetat mycket brett för att nå ut till så många kommuninvånare som möjligt själv eller i samarbete med andra.

Finskt förvaltningsområde framtid

Ny minoritetslag träder i kraft 1 januari 2019 som vänder sig mot fler minoritetsgrupper och som har större krav på kommunerna än tidigare lag. I början av 2019 görs ett utskick kring Nanolearning för samtliga kommunanställda gällande nationella minoriteter

En utbildning i språk/bildstöd för de personer som drabbats av demenssjukdom och tappat bort språket för att lättare kunna kommunicera med varandra (finska språket

först) kommer genomföras, efter utvärderingen kan man använda vilka språk som behövs.

Behovet av anhörigstödjare ökar. Samarbete genomförs i länet för att minska de direkta kostnaderna. Hemsidan ska bli mer tillgänglig under första halvåret.

Arbetscenter under året som gått

2018 har varit ett år med en verksamhet som gjort ett första år i en ny lokal. Verksamheten har utvecklats genom att arbetsmiljön har förbättrats och verksamhetens innehåll har utvecklats. I april så startade ett nytt Samordningsteam i Arbetscenters lokaler. Samordningsteamet är en verksamhet under Arbetscenter. I april hade vi en officiell invigning där vi bjöd in samverkanspartners inom och utanför kommunens verksamheter. Under året har ett nytt ventilationssystem installerats som blev färdigt under senhösten. Arbetscenter hade vid årets början 4,3 arbetsledare anställda samt 0,5 anställd med inriktning på KAA (uppföljningsansvar gymnasieungdomar). I verksamheten har under 2018 funnits ca 30 personer i sysselsättning i olika former. Vi har också haft kontakt med och ett uppföljningsansvar för de ca 25 personer som Surahammars kommun har haft igång med extratjänst Personer som kommer till Arbetscenter blir hänvisade till oss genom IFO eller Arbetsförmedlingen.

Ett samverkansavtal med Arbetsförmedlingen reviderades vid årsskiftet, som vi sen har följt under året. Där har en prioritering varit att jobba med ungdomsarbetslösheten. Vi har under 2018 utvecklat arbetet med inriktning på ungdomar, där vi under 2018 har jobbat med ca 20 ungdomar (ålder 20 - 24 år) med motiverande stöd och planering. Arbetet har skett i samverkan med Arbets-förmedlingen och IFO ekonomiskt bistånd.

Alla ungdomar (ålder 20 -24 år) som söker ekonomiskt bistånd får också en tid med arbetskonsulenten för att göra en planering utifrån sina egna mål och motivera till att följa den.

Vi har under 2018 haft en person som har haft ett utbildningskontrakt som kombinerat utbildning och en anställning inom Surahammars kommun.

Extratjänster som är en anställning på upp till 100% har vi under året lyckats bra och haft 29 personer som tidigare varit långtidsarbetslösa som nu har en extratjänst vid årets slut. Vid årets sista vecka kom ett besked om att extratjänster upphör som insats från Arbetsförmedlingen

I arbetscenters verksamhet ingår bl.a gräsklippning hos pensionärer med behov av hjälp, snöröjning hos pensionärer, flytthjälp inom kommunens verksamheter, Skogsvård (röjning på kommunens mark), yttre tillsyn av återvinningsstationerna, Bilvård av kommunens bilar (startades 2016), Tillverkning, Secondhand butik m.m.

<u>Händelser under året</u>

- Invigning av Arbetscenter
- Ombyggnation av den nya lokalen – anpassning
- Samordningsteamet startar i Surahammars kommun i egen regi
- Ombyggnationen av Arbetscenter slutförs
- Nytt snickeri påbörjas i Arbetscenters lokaler
- Påbörjat trädgård för att utveckla grön rehabilitering

Tekniska förvaltningen under året som gått

Under året har Spången renoverats och nyinvigts.

Asfaltering har utförts på vissa gator i samtliga tätorter. Efter att en enklare underhållsplan tagits fram för detta.

Test med ledbelysning och en ny sorts undercentral har utförts.

Kommunen har fått sin första 100% elbil.

Ny ismaskin har inskaffats

Betydande utbildningsinsatser av personal gällande arbetsmiljö har utförts då detta varit eftersatt.

Gyllene hjulet har renoverats.

Sprinklers har installerats i Källbo, Österängen och Städet

Ett arbete för att starta upp regelbundna ronderaringar har inletts under 2018 och kommer att fortsätta in i 2019

Betydande projekt vilka är uppstartade är Ekängsbadet, Källbo 40 vårdplatser, Vårdcentralen Köpmangatan 25, Dynabacken 8 vårdplatser och kommunhuset

Tekniska förvaltningen framtid

Underhållsplan gällande lekplatser behöver tas fram.

Verksamheten står inför ett vägval om hur gata och park ska driva sin verksamhet i framtiden.

Strategi gällande gatubelysning behöver tas fram.

Att ta fram strategier och mål för verksamheten.

Betydande projekt vilka ligger i startgropen är Nytorpsskolan och Bäckhammarsskolan. Utbyte av kompressorer i ishallen bör ses över snarast.

Krävs ett arbete att se över organisationen inom Restaurangtjänst för att finna effektiviseringar.

Tekniska Mål 2019

Ökad tillgänglighet. 100 % av inkomna felanmälningar i Camsweb ska besvaras inom 5 arbetsdagar.

BARN- OCH BILDNINGSNÄMNDEN

Barn- och utbildningsnämnden fullgör, genom att själv anordna eller genom att köpa skolplatser, kommunens uppgifter inom utbildningsområdet. Nämndens ansvar omfattar förskola, fritidshem, förskoleklass, grund- och grundsärskola.

Nämnden ansvarar vidare för del av Ungdomsmottagningen, Föreningsbidragen, Biblioteksverksamheten och driften av Ekängsbadet. Nämnden utövar kommunens tillsyn över den fristående förskolan Ekot.

Barn- och bildning under året som gått

Större satsningar från skolverket som barn- och utbildningsförvaltningen prioriterade under året är "ICDP" i förskolan och "Specialpedagogik för lärande " för grundskolan, vilket innebär att samtliga specialpedagoger har genomgått Skolverkets satsning.

Oberoende mätningar har under året visat att Surahammars skolor är på god väg.

Enligt Lärarförbundets ranking som tar hänsyn till 19 olika kriterier hamnar Surahammar på 130:e plats i riket och på andra plats i Västmanland.

Föräldraalliansens mätning visar att vårdnadshavarna i kommunen är nöjda, där hamnar kommunen på en 80:e plats (att jämföra med plats 197 förra året). Även här blir man tvåa i Västmanland efter Arboga.

Slutligen kan SKL:s mätning KOLADA , kommunens kvalité i korthet nämnas. Även här återfinns kommunen på övre tredjedelen av rikets samtliga kommuner.

Förskolan

I dokumentationen av personalens systematiska kvalitetsutvecklingsarbete i förskolan framkommer att pedagogerna arbetar systematiskt med att utvärdera och planera verksamheten. Pedagogerna ser att det sker lärande i olika situationer och miljöer.

I vårdnadshavarenkäten framkommer att vårdnadshavarna överlag uppfattar att barnet bemöts utifrån sina behov på förskolan och att de fortlöpande får information om barnets lärande och utveckling.

Förskolorna arbetar systematiskt med att kartlägga, organisera och planera verksamheten och har vid behov stöd av handledande specialpedagog. Det framkommer att förskolorna arbetar med de förtydligade områdena och att de aktivt arbetar med att genomföra förbättringar i verksamheten. I förskolan organiseras och planeras miljön för att skapa mötesplatser för barnen som stimulerar till samspel, utveckling och lärande.

Mottagande av barn och föräldrar vid hämtning och lämning är en viktig del i att skapa trygghet och kännedom/information om vad som sker på förskolan. Vårdnadshavarna får information om vad som sker på förskolan på olika sätt, exempelvis via veckobrev, via den digitala plattformen Schoolsoft, utvecklingssamtal, föräldramöte. Vårdnadshavarna erbjuds att delta i föräldraråd, temaplaneringar och utvärderingar av verksamheten. Trots detta finns föräldrar som uppfattar att de inte fått information vid vissa tillfällen.

Vårdnadshavarna erbjuds ett utvecklingssamtal per år, fler vid behov.

Fungerande rutiner finns vid övergångar mellan förskola, förskoleklass och fritidshem. Pedagogerna har getts tillfälle att utbyta kunskaper, information och att utvärdera årets aktiviteter.

Måluppfyllelsen är god. Förskolan har tydliga rutiner för samarbete och erfarenhetsutbyte

IKT har varit ett utvecklingsområde som

förskolan kommer att fortsätta utveckla inom verksamheten för att öka måluppfyllelsen.

All personal ingår i utbildningssatsningen ICDP, vägledande samspel, för att förbättra områden som förhållningssätt och bemötande.

Grundskolan - Grundsärskolan har fortsatt arbetet med att höja kvaliteten i undervisningen genom satsningar på förstelärare, matematik, läsning, nyanländas lärande samt att förstärka undervisningen på lågstadiet genom den statliga riktade medlen för ”Lågstadiesatsningen” och ”Fritidshemssastningen.”

Varje skola har en specialpedagog som handleder övriga pedagoger när det gäller elever med behov och rätt till särskilt stöd. Förstelärarna träffas regelbundet med syfte att tillsammans med ledning och förvaltningchef driva skolutvecklingen framåt. Koppling till aktuell forskning och bearbetning av Skolverket allmänna råd har stått på agendan.

Man har under året arbetat med åtgärder som framkommit i det systematiska kvalitetsarbetet.

Ett exempel är att man tagit fram en elevhälsoplan som gäller för kommunens samtliga skolor, där tonvikten ligger på det hälsobyggande och främjande arbetet. Elevhälsan har förstärkts med ytterligare en skolsköterska. Vidare har en plan för att förbättra närvaron tagits fram för att förebygga att elever blir s k hemmasittare och inte kommer till skolan.

En fortsatt satsning på IT i skolan är pågående, vilket bidrar till att eleverna får större möjligheter till variation i sitt lärande och sin kunskapsutveckling. Samtliga lärare har fått datorer och många har fått nya datorer, vilket underlättar att tekniken kan användas ytterligare i planering och undervisning framtiden.

Skolverket har tagit fram riktlinjer för skolans digitalisering. Analyser har gjorts av satsningar på IT och tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningens IT-pedagog, så arbetar man medvetet för att höja lägstanivån i användandet av teknik, att det ska inspirera till ökat och fördjupat användande av tekniken i klassrummen. Skolledarna har fått stöd och utbildning i arbetet av extern utbildare.

I de nya styrdokumenten betonas vikten av att elevernas får lära sig programmering. I det här sammanhanget är det glädjande att konstatera att Tuppkärsskolans åk 6 kvalificerade sig till skandinaviska finalen i First Lego Leuage i Oslo och slutade där som bästa svenska lag på en hedrande 10:e plats.

Ekängsbadet

Badet har p g a problem med entreprenören som genomfört renoveringen samt utdragen besiktningsprocess, ej kunnat öppnat som planerat under hösten -18. Personalen har under året varit placerad i förskolan och gått ”dubbelt”, vilket även det har bidragit till det totala underskottet.

Eventuella intäkter från badet har uteblivit.

Framtiden

Analyserna i det systematiska kvalitetsarbetet visar att kommande utvecklingsområden är:

1. Stärkt digital kompetens och ökad tillgång till IT inom förskolan och skolan
2. Stärka det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inom elevhälsoteamen (EHT) på skolorna.
3. Stärka tryggheten och studieron

Lokalförsörjningen är ett annat område som är högaktuellt för att nämnden ska klara att fullfölja sitt uppdrag såsom det är beskrivit ovan.

Bäckhammarsskolan behöver byggas om för att kunna möta lagkraven för framförallt fritidsverksamheten. Synergieffekter kan göras genom att ”gamla

Bäckhammarsskolan" öppnas upp igen. På så sätt kan lokaler för föreningar, förskolan och skolan iordningsställas.

Nytorpsskolan är i skriande behov av att renoveras och att framförallt lokalerna på fritids behöver åtgärdas omgående. Föreläggande finns hos Skolinspektionen och beslut väntas under inkomma i början av året.

Under 2019 kommer elever som utreds och ansöker om särskola hänvisas till den egna kommunen, till skillnad från idag.

Detta kommer att innebära viss nyanställning och satsning på kompetensutbildning behöver göras. Att driva särskolan i egen regi beräknas innebära att de interkommunala kostnaderna för dessa elever minskas med ca 2 miljoner.

Måluppfyllelse

De lägre åren: I årskurs 3 genomförs nationella prov i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Att följa elevernas kunskapsutveckling och jämföra resultat över tid är viktigt. Egen preliminär statistik från de nationella proven i årskurs 3 visade 95 % av eleverna nådde målen i matematik och 93 % nådde målen i svenska. Båda resultaten är några procentenheter högre än riket.

De äldre åren: Betygen efter årskurs 9 öppnar vägen för eleverna in på gymnasiet. Egna preliminära uppgifter visar att en stor andel av eleverna i Surahammar klarade målen i alla ämnen vilket också visar en positiv trend gällande måluppfyllelsen för eleverna i åk 9:

- 77 % av eleverna i åk 9 på Hammarskolan fick betyg i alla ämnen vilket är en ökning med 1 procentenheter sedan föregående år
- 98 % av eleverna i åk 9 i Surahammar är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, vilket är en höjning med 6 %-enheter jämfört med 2017, nyanlända är medräknade i statistiken
- Genomsnittligt meritvärde är 231,5 poäng, både med och utan statistiken för nyanländas meritvärde, ett

resultat som är högre än föregående år och högre en riket

Analys och bedömning

De omfattande satsningarna på matematik, svenska och Specialpedagogik för lärande bidrar till högre måluppfyllelse både för de yngre och de äldre eleverna. Även satsningar på de yngre åren, lågstadiesatsningen samt fritidshemssatsningen bidrar till högre måluppfyllelse. Studiero är ett utvecklingsområde för att öka elevernas måluppfyllelse. Systematisk uppföljning av elevernas resultat, fortbildning, kollegialt lärande och en högre medvetenhet om framgångsfaktorer utifrån beprövad erfarenhet och forskning är faktorer som bidrar till högre måluppfyllelse. En annan viktig framgångsfaktor som framkommit i analyser är elevhälsans arbete kring eleverna, förhållningssätt och rutiner för att utreda och initiera åtgärder om eleven är i behov av särskilt stöd.

Måluppfyllelsen får sägas vara god och i vissa fall mycket god.

SOCIALNÄMNDEN

Individ och Familj:
Organisationen på Individ och familj består av ekonomienheten, Komvux, vuxenenheten, barn- och ungdomsenheten, biståndsenheten, öppna förskolan, öppenvård, socialpsykiatri, alkoholtillstånd, färdtjänst, stödboende för vuxna, våld i nära relation. Verksamheten ansvarar också för kontaktpersoner till personer med fysiska eller psykiska funktionshinder och avlastningsfamiljer.

IFO är uppdelad i två block under ledning av två enhetschefer som har personalansvar och uppdrag att utveckla, effektivisera och rättssäkra respektive organisation. IFO-Chef har det yttersta ansvaret för samtliga organisationer och har direkt under sig bistånd, våld i nära relation, alkoholtillsyn, reception och socialpsykiatrin

Vård och omsorg består av hemtjänst, serviceboende, gruppboende för dementa, vårdboende, korttidsboende för avlastning, växelvård och rehabilitering. Dessutom ingår dagvård, rehabilitering i eget boende och hobbyverksamhet för pensionärer. Serviceboende finns i de tre tätorterna och demens-, vård- och korttidsboende för äldre finns i Surahammars tätort. Inom LSS-verksamheten för funktionsnedsatta finns också gruppboenden och dagverksamhet för personer med funktionsnedsättning samt ett korttidsboende för barn med funktionsnedsättning.
Verksamheten svarar även för personliga assistenter, avlösare och ledsagare. Den kommunala hälso- och sjukvården tillhandahåller sjuksköterske-arbetsterapeut/sjukgymnastinsatser i särskilda boenden och till personer i eget boende som har beslut om hemsjukvård. Inom Vård och Omsorg arbetar 7 områdeschefer direkt under Socialchef. Utöver områdeschefer finns MAS, medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Äldre och handikappomsorgen under året som gått

Vårdboende: Källbogårdens samtliga avdelningar har varit fullbelagda under hela 2018. Biståndsbeslut om särskilt boende har hanterats i tid. Behovet av växelvård och avlastning har kunnat tillgodosetts i samverkan med Hemtjänst och Trygghemgång. Källbobacken har fått betydande insatser i form av utökad sjuksköterskeinsats som hjälpt verksamheten förstärka upp kvalitén och omvårdnaden. Ett stort arbete har lagts ner av cheferna för att minska avvikelser på Källbobacken vilket lett till ett gott resultat. Verksamheterna för övrigt har i stort präglats av god omvårdnad. Ökade aktiviteter på Källbogården och Knuten har fortskridit. Rätten till heltid infördes första november och det är ett arbete som kommer att pågå till 2021. Flytande tiden på Källbo avvecklades första november och samtlig personals arbetsschema är utlagd vilket har resulterat i framtagande av poolturer för att minska behovet av vikarier. Utifrån bristande brandsäkerhet har som en del av flera åtgärder installerats sprinklers i hela fastigheten. Apoteksinspektion har genomförts med gott resultat.

Boendesamordnare: Under våren 2018 har en områdeschef i sin tjänst fått uppdraget att samordna alla korttidsplatser. Detta har resulterat i att medicinskt färdiga patienter har kunnat erbjudas Trygghemgång eller korttidsplats vilket gynnat det ekonomiska utfallet.

Hemtjänst: Under året har man påbörjat arbetet med heltid som norm. Trygghemgång är igångsatt från den första november och som gett ett gott resultat där korttidsplatser inte behövt nyttjas i lika stor grad.

Matgrupp; En matgrupp bestående av ledamöter från socialnämnden, chef inom vård och omsorg, personal från Blomsterängen samt kökschef träffas regelbundet för utvärdering av måltiderna inom äldreomsorgen.

Anhörigstöd: Implementerat styrdokument och genomfört en informationsturné under våren 2018 i Västmanland samt deltagit på seniormässan som utställare.

IFO: Stödboendet för ensamkommande och Flyktingguiden har avvecklats under året.

Korttidsplatser: Verksamheterna använder lediga platser till korttidsplatser inom äldreomsorg flexibelt för att kunna ta hem brukare från sjukvårdens så snart de anses färdigbehandlade vilket gynnar brukare och ekonomiskt utfall.

Planering nya äldreboendet: Arbetsgruppen har slutfört sitt uppdrag och allt underlag är ute på anbud till den 7/2–19. Gällande planering av utökade platser på Dynabacken är det framtaget ritningar på olika byggnadsförslag, arbetet fortskrider under 2019.

LSS: En ny daglig verksamhet startades augusti 2018. Korttids för barn har utökat antal dygn från att ha öppet endast på helgerna till 16 dygn per månad. Utökning av aktiviteter och boendestöd har genomförts under året.

Finskt förvaltningsområde, verksamheten finns organiserat under kommunstyrelsen. Processledaren för finskt förvaltningsområde har ordnat olika aktiviteter främst på Källbogården.

Brandtillsyner har utförts av MBR i flertalet av våra boenden. Resultatet visar på stora brister vilket enligt MBR har krävt ombyggnation.

Trygghemgång: En arbetsgrupp bestående av olika professioner har startat igång Trygg hemgång fr o m 1/11–18.

Österängens Servicehus: Fortsätter sitt arbete med att förbättra måltidsupplevelser och anordnar pubkvällar en gång per månad. Tagit bort flytande tid och arbetar med heltid som norm. Utökar olika aktiviteter för brukare.

Kommunal Hälso- och sjukvård: Verksamheten har infört KVÅ (klassifikation av vårdåtgärder vilket ger ett underlag till en statistikbeskrivning av vårdens innehåll. Tagit fram riktlinjer och rutiner för Samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård samt infört ett nytt IT program, Cosmic Link som har ersatt Prator.

Äldre- och handikappomsorgen framtid

Trygg hemgång har införts

Syfte och mål är att skapa förutsättningar och trygghet inför att komma hem till ordinärt boende efter lasarettsvistelse eller korttidsplats och därmed bevara möjligheten att kunna bo kvar hemma med eller utan stöd. Målet är vidare att minska återinläggningarna på sjukhuset, minska vistelsetiden på korttidsplats och att använda hemtjänstens resurser mer kostnadseffektivt. Då budgeten för vikarier är neddragning samt att den flytande tiden är utlagd på schema kan det innebära svårigheter att täcka upp för sjukfrånvaro. Målet är att nyckelfri hemtjänst skall införas. Neddragning 50% på anhörigstöd.

Källbogårdens:

Verksamheten skall under 2019 börja synkroniseras med Nya Källbo.

Nya boenden:

Det nya äldreboendet i Surahammar är under upphandling. Planering av utökade platser på Dynabackens boende fortgår.

Inom LSS utreds möjligheten att ta fram servicebostad i form av ett trapphusboende.

Trossen:

Verksamheten skall bedrivas tillsammans med dagverksamhet Knuten.

Digitalisering:

Är ett måste med tanke på kommunens demografi, äldrebefolkningen ökar men inte de personella eller ekonomiska förutsättningarna. Detta innebär att nya arbetssätt, med tekniken som komplement. Inom hälso-och sjukvården behövs ny teknik för att delta i Skypemöten med externa samarbetspartners. Kommunchefen planerar en kommunövergripande arbetsgrupp för ett införande av digitaliseringen i kommunen. Beslut har tagits av socialnämnden att införa **Nyckelfrihemtjänst** men då det är kommuner som håller på att utveckla Nyckelfritt till att blir ännu mer funktionellt har verksamheten avvaktat med införandet.

Måluppfyllelse och öppna jämförelser

Hemtjänst Surahammar:

95 % av brukarna tycker man får bra bemötande från personal.

84% av brukarna känner sig trygg med personalen.

93% av brukarna känner förtroende för personalen.

85% av brukarna tycker att personalen har tillräckligt med tid för det arbete som skall utföras.

41% av brukarna besväras inte av ensamheten.

56% av brukarna vet vart man skall vända sig med synpunkter och klagomål.

64% av brukarna anser att man kan påverka vilken tid man får.

90% av brukarna uppger att personalen kommer på avtalad tid.

93% av brukarna är sammantaget nöjda med hemtjänsten.

Hemtjänst Ramnäs

100% av brukarna anser att de får bra bemötande från personal.

100% av brukarna känner förtroende för personal.

90% av brukarna är sammantaget nöjd med hemtjänsten.

89% av brukarna anser att personal har tillräckligt med tid för arbetet.

30% av brukarna besväras av ensamheten.

60% av brukarna vet vart man vänder sig med synpunkter och klagomål.

78% av brukarna anser att man kan påverka vilka tider man får.

Hemtjänst Virsbo

100% av brukarna anser att man får bra bemötande från personal.

100% av brukarna känner förtroende för personal.

100% av brukarna känner sig trygga med hemtjänst.

93% av brukarna anser att personal tar hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål.

93% av brukarna anser att personal utför sina arbetsuppgifter bra.

27% av brukarna besväras ej av ensamheten.

73% av brukarna anser att man kan påverka vilka tider man får.

86% av brukarna anser att personal har tillräckligt med tid för arbetet.

Individ och familjeomsorgen under året som gått

2018 har varit et händelserikt år och IFO har stått inför flera utmaningar.

Individ och familjeomsorgen har fortsatt sitt utvecklingsarbete med att hitta lösningar och vårdalternativ på hemmaplan. Stödboende har varit en stor resurs och arbetet för att utveckla den egna vården fortsätter hela tiden.

Stort fokus har varit på att utveckla det evidensbaserade arbetet och säkerställa att det stöd vi erbjuder våra kommuninvånare är av god kvalité och är kostnadseffektiv. Det är därför viktigt att nämnden fortsätter utveckla det förebyggande arbetet

Under 2018 har stödboendet för ensamkommande samt Flyktinguiden avvecklats då antalet ärenden minskat.

En tjänst flyttades över från flyktingverksamheten till biståndshandläggarna eftersom de har ökad arbetsbelastning då antalet äldre i kommunen ökar.
Den nya handläggaren/konsulenten har som uppdrag att handlägga LSS-ärenden samt utveckla och rättssäkra enhetens arbete.

Socialstyrelsen har 2016 beviljat stimulansmedel för tre år till Surahammars kommun för att anställa socionomer till barn och ungdomsenheterna. IFO har under 2018 arbetat med att säkerställa att den vård som barn och unga beviljas är av god kvalité och tillgodoser barnet/den unges vårdbehov. Fokus i arbetet har varit att göra barnets röst hörd.

Under 2018 har familjebehandlarna tillsammans med personal från den vuxen öppenvård startat ett kristeam. Syftet med kristeamet är att trygga upp kring barnen i ärenden där det förekommit våld i familjen som ej är av så allvarlig art att barnet behöver placeras. Kristeamet jobbar hemma i familjen redan samma dag som anmälan inkommer. Kristeamet hjälper familjen

igenom den kris som uppstår när barnet berättat att den blivit utsatt för våld. Det är viktigt att barnet aldrig skuldbeläggs och en stor del av arbetet går ut på att säkerställa att föräldrarna bemöter barnet på rätt sätt.
Som ett led i ett tidigt förebyggande arbete erbjuder öppenvården i Surahammar som max 5 vägledande och rådgivande samtal utan att myndighetsbeslut krävs. Under 2018 har man även startat ett samarbete med förskolorna där familjebehandlare är ute på förskolorna i Surahammar och vägleder personalen i hur de kan arbeta för att motivera föräldrar att på egen hand söka stöd. Familjebehandlarna vägleder även förskolepersonalen i ärenden där barnet kan misstänkas fara illa.

Individ- och familjeomsorgen framtid

De utmaningar som socialtjänsten fortfarande står inför är att kunna hjälpa och stödja de familjer som idag lever under allt mer pressade förhållanden. Allt fler barn, ungdomar och vuxna mår psykiskt dåligt och man ser ett ökar bruk av narkotika hos unga. Det har i sin tur bidragit till ökade vårdkostnader. Det är viktigt att Individ och familjeomsorgen står sig rustade och effektiviserar, höjer kvalitén, ökar rättssäkerheten och utvecklar nya metoder för att förhindra en negativ utveckling. Surahammars kommun har under 2018 drabbats av flera allvarliga våldsbrott som har varit missbruksrelaterade. Detta har lett till ökade utmaningar och kostnader för IFOs verksamheter.

Plan/GIS/Mät under året som gått

Inom GIS så har plattformen GEOSECMA fortsatts utvecklats, bland annat med att på sikt möjliggöra kartor externt. Internt så har flertalet anpassade verksamhetstjänster satts upp och flera nyttiga underlag för handläggning lagt till. Kommunens verksamheter har stöttats kring digitalisering av underlag och framtagande av kartor.
Under året har vi haft studiebesök från Knivsta, Arboga och Köping som haft intresse för att se hur vår GESECMA plattform fungerar och vilka erfarenheter som finns.
Under året har två det två detaljplaner vunnit laga kraft (f.d. Syfabrikstomterna och Källbogården) och två till är på gång under årets slutskede. Arbetet med ny översiktsplan går sakta framåt. ÖP dokumentet inför kommande samråd har gjorts klart. Arbete med att slutföra ÖP görs i samarbetet med upphandlade konsulter på Ramböll.
Tillsammans med våra mätkonsulter Metria har vi lagt upp planer för fortsatt samarbete.
Under året har det lagts mycket tid på gemensamma projekt som GDPR införande, ny extern webbplattform, upphandlingar och kravställning på nytt miljösystem, utveckling av området kring Snickarbacken, övergång till Windows 10 m.fl.
Året har också präglats av länsgemensamma projekt som Regional utvecklingsstrategi (RUS), Framtiden kollektivtrafik, Trafikplan 2030, gemensam karttjänst för bredbandsfrågor, energi- & klimatanpassning i planeringen och ansökan om regional cykelled efter Strömsholms kanal.

Miljö under året som gått

Totalt har 395 ärenden inkommit till miljökontoret under året.
Verksamhetsplanen för år 2018 har tillgodosetts på ett godtagbart sätt då differensen mellan planerad tid och faktisk tid är -263 timmar vilket förklaras med frånvaro i form av sjukdom samt vård av barn.
Den differens som råder mellan enskilda verksamhetsområden förklaras med att händelsestyrda ärenden såsom klagomål samt anmälnings- och tillståndsförfaranden är svåra att förutspå.

Miljöskydd under året som gått

Posten ” Miljöbalken administrativt” har överskridits med 466 timmar. Detta beror på att mycket arbete har krävts för att läsa in ny lagstiftning samt att nya rutiner har behövts upprättas och att ett omfattande arkivarbete har genomförts.
Övriga arbetsuppgifter har överskridits med 693,5 timmar, vilket beror på upphandling av ett nytt ärendehanteringssystem. Vidare har arbete med hemsidan tagit mycket tid i anspråk.

Hälsoskydd under året som gått

Vidare har posten ”Hälsoskydd”, främst det förbyggande arbetet med enskilda avlopp, fått stå tillbaka till följd av arbetet som nämns under miljöskydd. Omfattande arbete utfördes då vattenprover vid campingbadet visade föroreningar.
Livsmedel
Verksamhetsområdet ”livsmedelstillsyn” har tagit färre timmar i anspråk än de planerade, vilket beror på att den faktiskt utförda kontrolltiden är svår att förutspå i och med att ”Rättviksmodellen” tillämpas.

Måluppfyllelse

Byggkontoret

Process	Beskrivning	Mål	Antal beslut	Antal beslut som skett inom målet	%
Bygglov inom detaljplanelagt område	Delegationsärenden, som överensstämmer med detaljplan och där inga grannar behöver höras och där inga andra remisser erfordras	Beslut ska i 85 % av fallen fattas inom 10 arbetsdagar från mottagandet	82	82	98
Bygglov, med avvikelse eller utanför detaljplanelagt område	Delegationsärenden, där grannar ska höras, i övrigt som ovan	Beslut ska i 85 % av fallen fattas inom 20 arbetsdagar från mottagandet	7	7	100
Bygglov som kräver nämndbeslut	Ofta större och mera komplicerade ärenden	Beslut ska i 90 % av fallen fattas inom 30 arbetsdagar från mottagandet	6	6	100
Anmälan ej lovpliktig åtgärd	Ärenden med start-besked och fastställande av kontrollplan	Beslut ska i 90 % av fallen fattas inom 10 arbetsdagar från mottagandet	44	44	100
Tekniskt samråd	Tekniskt samråd ska hållas i de ärenden som kräver en kontrollansvarig		6	6	100

Miljökontoret

Process	Mål	Antal beslut	Antal beslut som skett inom målet	%
Anmälan enligt § 38 i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Beslut ska i 90 % av fallen fattas inom 20 arbetsdagar från mottagandet	0	0	100

FINANSIELLA RAPPORTER

RESULTATRÄKNING (TKR)

		Kommunen			Koncernen	
	Not	**Budget 2018**	**Utfall 2018**	**Utfall 2017**	**Utfall 2018**	**Utfall 2017**
Verksamhetens intäkter	1,8	82 424	106 901	143 394	167 965	209 167
Verksamhetens kostnader	2,8	-610 928	-652 588	-653 191	-697 977	-703 068
varav pensionsutbetalnigar		*-14 099*				
Jämförelsestörande poster						
Avskrivningar	3	-23 400	-19 338	-22 150	-26 332	-30 254
Verksamhetens nettokostnad		-551 905	-565 025	-531 947	-556 344	-524 155
Skatteintäkter	4	462 520	453 088	447 443	453 088	447 443
Generella statsbidrag	5	105 240	119 667	116 829	119 667	116 829
Finansiella intäkter	6	1 000	8 735	1 245	9 806	2 214
Finansiella kostnader	7,8	-5 500	-7 829	-4 944	-15 529	-12 737
Resultat före extraordinära poster		11 355	8 636	28 626	10 688	29 594
Extraordinära intäkter						
Extraordinära kostnader						
Aktuell skatt						-9
Uppskjuten skatt					-958	
Årets resultat		**11 355**	**8 636**	**28 626**	**9 730**	**29 585**

BALANSRÄKNING (TKR)

		Kommunen		Koncernen	
	Not	Utfall 2018-12-31	Utfall 2017-12-31	Utfall 2018-12-31	Utfall 2017-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	9	334 232	321 014	595 505	589 191
Maskiner & inventarier	10	10 368	8 629	76 620	79 374
Finansiella anläggningstillgångar	11	75 679	75 734	15 020	19 876
Summa anläggningstillgångar		**420 278**	**405 376**	**687 145**	**688 441**
Bidrag till statlig infrastruktur	12	9 754	**10 269**	**9 754**	**10 269**
Omsättningstillgångar					
Förråd	13	276	413	321	433
Fordringar	14	44 899	38 752	84 012	61 483
Kassa och bank	15	191 793	188 944	191 986	189 083
Summa omsättningstillgångar		**236 968**	**228 109**	**276 319**	**250 999**
SUMMA TILLGÅNGAR		**667 000**	**643 754**	**973 217**	**949 710**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	16				
Årets resultat		8 636	28 626	9 730	29 585
Resultatutjämningsreserv		0	0		
Övrigt eget kapital		202 270	173 644	181 475	148 411
Summa eget kapital		**210 906**	**202 270**	**191 205**	**177 996**
Avsättningar					
Pensionsavsättning	17	44 362	39 281	45 308	40 259
Andra avsättningar	18	0	2 083	1 041	3 057
Summa avsättningar		**44 362**	**41 364**	**46 349**	**43 316**
Skulder					
Långfristiga	19	272 804	281 117	582 384	595 720
Kortfristiga	20	138 928	119 003	153 279	132 679
Summa skulder		**411 733**	**400 120**	**735 663**	**728 399**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**667 000**	**643 754**	**973 217**	**949 710**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar			2 000		
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	21	220 549	229 473		
Borgensåtaganden	22	281 480	286 418		

KASSAFLÖDESANALYS (TKR)

		Kommunen		
	Not	**2018**	**2017**	**2016**
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat		8 636	28 626	46 041
Avskrivningar		*34 239*	20 993	22 430
Avsättningar		*5 081*	806	401
Reavinster /förluster		-445	-602	-447
Övriga ej likviditetspåverkande poster	23	7 163	7 135	856
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet:		**54 674**	**56 958**	**69 280**
Ökning(-)/minskning (+) förråd/varulager		137	12	63
Ökning(-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		-6 131	17 725	-21 031
Projektering vårdplatser (proj 43024)		0	0	-22
Vattenskada Tuppen proj 90310 försäkringsärende		0	0	-921
Ökning(-)/minskning (+) kortfristiga skulder		*-19 909*	-6 861	-9 350
Minskning av avsättning pga avbetalningar		0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN LÖPANDE VERKSAMHET		**28 772**	**67 835**	**38 019**
INVESTERINGAR				
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		*-19 023*	-16 429	-24 058
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		550	875	460
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		0	-717	-5 000
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR		**-18 473**	**-16 271**	**-28 598**
FINANSIERING				
Nyupptagna lån		0	0	0
Erhållna bidrag för investeringar			0	0
Amortering av skulder		*-8 073*	-3 180	-4 695
Ökning(+)/minskning (-) långfristiga fordringar			0	0
KASSAFLÖDE FINANSIERING		**-8 073**	**-3 180**	**-4 695**
UTBETALNING BIDRAG T STATLIG INFRASTRUKTUR		***-2 083***	**-3 977**	**-138**
ÅRETS KASSAFLÖDE		**2 226**	**48 384**	**4 726**
Likvida medel vid årets början		**188 944**	**140 560**	**135 834**
Likvida medel vid årets slut		**191 793**	**188 944**	**140 560**

NOTER

	Utfall 2018	Utfall 2017
Not 1 Intäkter		
Enligt redovisningen	106 901	147 075
Avgår interna poster		-3 682
Summa intäkter	**106 901**	**143 394**
Verksamhetens intäkter	**106 901**	**143 394**
Försäljning av varor och tjänster	8 741	7 330
Taxor och avgifter	12 979	12 759
Hyror och arrenden	9 684	9 451
Bidrag	70 398	110 421
Övriga intäkter	5 098	3 432
-Varav realisationsvinst	*426*	
Not 2 Kostnader		
Enligt redovisningen	-652 588	-656 873
Avgår interna poster		3 682
Summa kostnader	**-652 588**	**-653 191**
Verksamhetens kostnader	**-652 588**	**-653 191**
Löner	-290 219	-283 060
Arbetsgivaravgifter	-88 279	-87 579
Förändring semesterlöneskuld	78	-687
Inköp av material och tjänster	-213 449	-214 351
Övriga kostnader	-23 050	-35 537
Pensionskostnader	-30 363	-23 499
Löneskatt på pensionskostnad	-7 307	-8 479
(2017 har löneskatten korrigerats)		
Not 3 Avskrivningar		
Maskiner o inventarier	-2 622	-3 708
Fastigheter, anläggningar	-16 715	-17 840
Nedskrivningar	0	0
Realisationsförlust	0	-602
Summa	**-19 338**	**-22 150**
Not 4 Skatteintäkter		
Preliminär skatteintäkt	455 176	449 003
Slutavräkningsdifferens föreg år	-1 476	916
Prognos slutavräkn innevarande år	-612	-2 476
Summa	**453 088**	**449 919**
Not 5 Statsbidrag		
Inkomstutjämningsbidrag	109 520	107 825
Fastightesavgift	21 126	17 191
Övriga bidrag	7 900	9 872
Regleringsbidrag	1 578	-98
Kostnadsutjämningsavgift	-14 869	-14 188
LSS utjämningsavgift	-5 589	-3 773
Summa	**119 667**	**116 829**
Statsbidrag maxtaxa mm	2 639	2 884

	Utfall 2018	Utfall 2017
Not 6 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	61	74
Övriga finansiella intäkter	8 674	1 171
Summa	**8 735**	**1 245**
Not 7 Finansiella kostnader		
Räntor på lån	-1 546	-2 535
Ränta på pensionslöften	-1 091	-720
Ränta leverantörsskuld	-24	-25
Övriga finansiella kostnader	-5 169	-1 664
Summa	**-7 829**	**-4 944**
Not 9 Mark, byggnader etc		
Markreserv	*31 398*	*31 398*
Ingående anskaffningsvärde	31 398	30 190
Investering under året		1 208
Utrangering		
Verksamhetsfastigheter	*199 890*	*213 082*
Ingående anskaffningsvärde	523 132	520 658
Nedskrivning		0
Utrangering/försäljning	-600	-1 111
Investering under året	744	3 585
Omklassificeringar		0
Ackumulerade avskrivningar	-323 386	-310 051
Fastigheter för affärsverksamhet	*0*	*0*
Ingående anskaffningsvärde	876	876
Ackumulerade avskrivningar	-876	-876
Publika fastigheter	*44 470*	*47 354*
Ingående anskaffningsvärde	118 402	118 378
Investering under året	181	24
Omklassificeringar		0
Ackumulerade avskrivningar	-74 113	-71 048
Pågående arbeten	58 474	29 180
Summa	**334 232**	**321 014**

	Utfall 2018	Utfall 2017
Not 10 Maskiner & inventarier		
Maskiner o inventarier	*8 707*	*7 511*
Ingående anskaffningsvärde	54 738	52 530
Nedskrivning/utrangering		0
Investering under året	3 328	2 208
Ackumulerade avskrivningar	-49 359	-47 227
Bilar	*1 342*	*556*
Ingående anskaffningsvärde	1 888	1 678
Försäljning under året		0
Nedskrivning/utrangering		0
Investering under året	1 033	210
Ackumulerade avskrivningar	-1 578	-1 332
Förbättring i annans fastighet	*318*	*562*
Ingående anskaffningsvärde	2 884	2 884
Investering under året		
Ackumulerade avskrivningar	-2 565	-2 322
Summa	**10 368**	**8 629**
Not 11 Finansiella anläggningtillgångar		
Aktier	*60 217*	*60 217*
Surahammarshus Förvaltnings AB	39 200	39 200
SurahammarsKommunal Teknik AB	11 900	11 900
Sura Vision AB	6 400	6 400
Förenade småkommuners försäkring	2 000	2 000
Inera	43	43
Kommunassurans syd	674	674
Andelar	*1 013*	*1 013*
Surahammars Folkets Hus	1 000	1 000
Övriga	13	13
Långfristig utlåning	*14 449*	*14 504*
Folkets Hus Surahammar	5 824	5 849
Wirsbo Ryttarförening	30	60
Kommuninvest *	4 198	4 198
Kommuninvest förlagslån	2 200	2 200
Vafab Miljö AB	2 196	2 196
Summa	**75 679**	**75 734**
Not 12 Bidrag till statlig infrastruktur		
Bidrag till Citybanan	9 754	10 269
Summa	**9 754**	**10 269**
Kommunfullmäktige beslutade under 2009 att medfinansiera Citybanan med 12 865 tkr. Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 25 år.		
Not 13 Förråd		
Lager i verksamheten	276	413
Summa	**276**	**413**

	Utfall 2018	Utfall 2017
Not 14 Fordringar		
Växelkassa	9	9
Handkassa	2	2
Kundfodringar	6 184	3 394
Förutbet kostnader/	21 810	20 384
upplupna intäkter		
momsfordringar	234	211
Övriga fordringar	10 575	9 187
Fordran Skatteverket	6 086	5 566
Summa	**44 899**	**38 752**
Not 15 Kassa och bank		
Kassa	4	3
Bank o Postgiro	191 788	188 941
Summa	**191 793**	**188 944**
Not 16 Eget kapital		
IB Balanserat resultat	202 270	127 604
Årets Resultat	8 636	28 626
Korrigering föregående år		46 041
UB Balanserat resultat	210 906	202 271
Summa	**210 906**	**202 271**
Not 17 Avsättning pensionsskuld		
Arbetstagare	32 475	28 459
Garanti och visstidspensioner		0
Avsättning löneskatt	7 878	6 904
Pensionsskuld MBR	4 009	3 918
Summa	**44 362**	**39 281**
Ingående avsättning pensioner	35 363	36 254
Pensionsutbetalningar		-1 650
Nyintjänad pension		167
Ränte- och beloppsuppräkningar		718
Sänkning av diskonteringsräntan		
Förändring av löneskatt		-128
Övrigt		2
Summa avsatt till pensioner	**35 363**	**35 363**
Pensionsskuld MBR		3 918
Summa	**35 363**	**39 281**
Auktualiseringsgrad KPA		90%
Förvaltningen av pensionsmedel		
Pensionsmedlens användning		
-Använda medel, sk återlåning	32 475	28 459
Summa	**32 475**	**28 459**

	Utfall 2018	Utfall 2017
Not 18 Övriga avsättningar		
Avsättning Citybanan	0	2 083
Summa	**0**	**2 083**
Not 19 Långfristiga skulder		
Kreditinstitut	271 249	279 424
Investeringsbidrag	2 489	2 489
Ack upplösning investeringsbidrag	-933	-795
Summa	**272 804**	**281 117**
Not 20 Kortfristiga skulder		
Kortfristiga skulder kreditinstitut	2 890	3 130
Kortfristig skuld till koncernbolag	30 734	29 630
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	12 540	12 413
Semester-, ferie- och uppehållslön	19 681	19 759
Personalens källskatt	6 238	6 136
Upplupna sociala avgifter	7 381	7 428
Leverantörsskulder	25 739	11 649
Momsskulder	-3 633	-3 684
Pension, individuell del inkl löneskatt	23 387	21 781
Övrigt	13 971	10 761
Summa	**138 928**	**119 003**
Not 21 Pensionsförpliktelser		
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp		
bland skulder eller avsättningar		
Ingående ansvarsförbindelse	184 672	190 818
Ränte- och basbeloppsuppräkningar	4 918	5 581
Övrigt inkl "bromsen"	-794	-1 586
Aktualisering	-653	-534
Årets utbetalningar	-10 654	-9 607
Summa pensionsförpliktelse	**177 489**	**184 672**
Löneskatt	43 059	44 801
Utgående ansvarsförbindelse	**220 548**	**229 473**
Not 22 Borgensåtagande		
Kommunala bolag & Kommunalförbund	250 845	258 054
Övriga företag/föreningar	30 635	28 363
Summa	**281 480**	**286 418**
Not 23 Övr ej likviditets-		
påverkade poster		
Upplösning erhållna bidrag	3 088	-138
Upplösning bidrag statlig infrastruktur	933	515
Indexering Citybanan	2 083	3 216
Avskrivning Folkets Hus	25	750
Förändring skuld Wirsbo Ryttarför	30	30
Rättning BR: - Löneskatt pension 2014		2 739
- Citybanan		23
Pensioner 2016	622	
Nästa års amorteringar	240	
Övrigt, egna medel	7	
Summa	**7 028**	**7 135**

Surahammars kommun har i oktober 2005 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.
Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Surahammars kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Surahammars kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 482 941 576 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 484 155 332 kronor.

KOMMUNALÄGDA BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND

SURAHAMMARS KOMMUNALTEKNIK AB

Organisationsnummer: 556200-1551
Ordförande – Britt-Inger Fröberg
VD – Thomas Lenell

Verksamhetsbeskrivning

Surahammars Kommuna!Teknik AB är ett av kommunen helägt bolag med uppgift att producera och distribuera energi och vatten, uppsamla, borttransportera och rena eller destruera avloppsvatten.
Organisationen tillhandahåller även resurser för ledning och förvaltning av fastigheter.
Bolaget är medlem i Kommunala Företagens Samorganisation (KFS), Svenskt Vatten, Resourcing Networks VA-nätverk samt Förbundet Agenda 21 i Västmanland.

Ekonomi:
Bolaget har en ekonomi i balans, men stora framtida utmaningar.

Företaget kommer att inte justera den rörliga VA avgifter under 2019. Däremot har styrelsen beslutat om införande av en serviceavgift gällande avfallskvarnar på 20 kr inkl moms/mån/kund from 1 februari 2019. Debiteringen av denna serviceavgift berör samtliga avfallskvarnsbrukare som har avfallskvarn i Surahammars VA nät

Årets verksamhet:
Under hösten 2017 fick VD i uppdrag att utreda hur Bolaget ska hantera framtida utmaningar. Detta då det finns betydande framtida utmaningar.
Detta resulterade i att styrelsen enl. §4, 2018-03-12 beslutade att ge uppdraget att utreda ett möjligt samarbete tillsammans med Mälarenergi.
Vilket i sin tur resulterade i att en överenskommelse tecknades med Mälarenergi om att utreda ett utökat samarbete.
Löpande redovisning gällande detta uppdrag har lämnats till styrelsen på styrelsemöten under 2018.
Detta arbete pågick under 2018, till dess att Mälarenergi under november beslutade att avbryta arbetet och tacka nej till ett utökat samarbete.

Surahammars Kommunalteknik AB har avslutat bl.a. följande projekt under 2018:

- renovering av tak till Hovgårdens lagerbyggnad.
- byte av invändiga dagvattenledningar i Ramnäs vattentorn som började bli rostangripna.
- relining dricksvattenledningar i sjöledningar Färmansbo
- infodring av spilledning på Svarvargatan, Hagavägens, Åkarevägen samt Åshammarvägen
- en betydande renovering av renssilen i Haga reningsverk.

Framtiden:
I och med att Mälarenergi valde att dra sig ur det utökade samarbetet behöver bolaget ta fram en strategi för hur bolaget kommer fortsätta driva sin verksamhet på 3–5 års sikt.
Även om bolaget i dag har en ekonomi i balans finns en betydande underhållsskuld i nätet.

Företaget planerar att arbeta med bl.a. följande projekt under 2019

- årliga byte av vattenmätare ca 600 st./år
- flödesmätning av dricksvatten i Surahammar; flödesmätarbrunnar grävs ner.
- Infodring av 600/m matarledning till reningsverket, till Svarvargatans

- spilledning och Hagavägen; i Surahammar
- infodring av spilledning Åkarevägen och Åshammarvägen i Ramnäs
- upphandling av Murargatan avseende förnyelse av va-nät
- ombyggnad av rejektvatten från inkommande pumpstation till försedd i Haga
- markarbete slambädd.

Måluppfyllelse:
Att ta fram underhållsplaner

Ekonomisk utveckling i sammandrag				
	2018	**2017**	**2016**	**2015**
Nettoomsättning tkr	22 317	21 161	32 125	32 090
Resultat efter finansiella poster tkr	141	2 687	1 583	90
Balansomslutning, tkr	111 401	112 576	122 288	105 254
Antal anställda	11	13	16	16
Soliditet, %	18,7	19,1	15,0	16,2
Avkastning på totalt kapital, %	3,1	4,0	3,2	2,8
Avkastning på eget kapital, %	0,7	12,5	8,4	0,5

SURAHAMMARSHUS FÖRVALTNINGS AB

Organisationsnummer: 556373-8250
Ordförande – Britt-Inger Fröberg
VD – Ewa Bujak

Verksamhetsbeskrivning
Surahammarshus Förvaltnings AB är ett av Surahammars kommun helägt bostadsbolag med uppgift att på den lokala fastighetsmarknaden tillhandhålla bostäder och lokaler.
Ramnäs Fastigheter AB (556689-5537) är ett helägt dotterbolag till Surahammarshus Förvaltnings AB. Det är ett kommersiellt fastighetsbolag.

Bolaget har en stabil organisation. Arbetsuppgifterna är tydligt fördelade mellan anställda.
Företaget kommer att fortsätta köpa tjänster samt sälja tjänster till Surahammars Kommunalteknik AB i samma omfattning som förra året.

Företaget är inte klart med hyresförhandlingarna för 2019. Nästa möte med HGF planeras i mitten av februari.

Surahammarshus Förvaltnings AB har många hyresgäster som har bott länge i sina lägenheter. Vid utflytt krävs ibland omfattande renovering. Som exempel på det har vi 6 lägenheter på Nybygget. Renoveringen av dessa lägenheter kommer att kosta ca 3,5 mnkr. Arbetet kommer att starta efter nyår.

Omfattande trapphusrensning har påbörjats. Vi kommer att arbeta löpande med trapphus- och balkongrensning på samtliga fastigheter under kommande år. Detta genomförs av säkerhets- och brandriskkrav.

Trädgårdsmästare genomför löpande skötsel av utemiljön på våra bostadsområden. Nya växter både i rabatter och urnor, kompletterande plantering av buskar förstärker intrycket och trivseln i våra bestånd.

Surahammarshus Förvaltnings AB har avslutat bl.a. följande projekt/underhållsarbete under 2018:

- Reparation av taken på två hus på Strandvägen i Virsbo
- Byte av samtliga tak över balkongerna på Skogsbacken
- 53 lgh har renoverats innan de släpptes till uthyrningen.

Under 2019 kommer vi att arbeta bl.a. med:

- minskning av antal tvättstugor på Nybygget från 7 st till 3 st samt renovera de kvarvarande inkl. nya digitala bokningssystem. Preliminär kostnad är 1,0 mkr.
- digital bostadskö
- två nya lekparker, finansierade med 50% av bidraget från Boverket
- nya P-platser på kv. Vidar, Illern och Nybygget. Parkeringsplatser är kopplade till hyresgästens kontrakt. Tack vare det kan vi förhindra långtidsuppställda och avställda bilar. Företaget har tecknat ett avtal med Securitas parkeringsvakter.
- Fasad- och fönsterrenovering på Gammelbyv.15
- Uthyrda lägenheter till IFO har minskat till 15 st. Trycket från IFO på att få fler lägenheter är fortfarande stort.

Hyresmarknaden - framtidsfrågor

Bostadskön har passerat 1500 personer. Vi har väntetid 8-10 år för sk boende 55+ samt 2-3 år för andra sökande.

Ekonomisk utveckling i sammandrag				
	2018	**2017**	**2016**	**2015**
Nettoomsättning tkr	37 333	36 507	36 593	35 550
Resultat efter finansiella poster tkr	1 739	162	-1 514	651
Balansomslutning, tkr	247 141	246 126	246 404	244 202
Antal anställda	6	6	8	8
Soliditet, %	5,9	5,5	4,9	3,5
Avkastning på totalt kapital, %	3,3	2,6	2,2	3,3
Avkastning på eget kapital, %	11,9	0,7	neg	6,9

REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning (1997:614) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Periodisering av kostnader och intäkter
Kostnader och intäkter är i huvudsak periodiserade så att de belastar respektive tillgodoräknas rätt år.
Löner och övriga löneförmåner har redovisats enligt kontantprincipen utom vikariekostnaderna för december som belastar december.

Nedskrivning av kundfordringar
Nedskrivning av kundfordringar redovisas i driften på respektive verksamhet. För vissa fordringar har amorteringsplan gjorts och då finns dessa kvar i balansräkningen.

Anläggningstillgångar
Anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet med avdrag för avskrivningar. Avskrivningar för samtliga anläggningstillgångar påbörjas samma år som objektet har anskaffats. Pågående projekt samt markreserv skrivs inte av.
Avskrivningstiden för olika typer av anläggningstillgångar fastställs med utgångspunkt från Rådets skrift om avskrivningar men med egna bedömningar i vissa fall av tillgångarnas beräknade nyttjandetid. Avskrivningar beräknas enligt metoden linjär avskrivning på historiska anskaffningsvärden. Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen:
Maskiner och inventarier: 3, 5 och 10 år
Fastigheter och anläggningar: 10, 15, 20, 30, 40 och 50 år
Fr.o.m. räkenskapsåret 2012 har erhållna investeringsbidrag bokförts som en förutbetald intäkt och intäktsförs under anläggningens nyttjandetid (avskrivningstid).
Fr.o.m. räkenskapsåret 2014 tillämpas komponent-avskrivning på nya anläggningstillgångar.

Leasingavtal
Rekommendation nr 13.2 gällande Redovisning av leasingavtal innebär att klassificering ska göras av leasingavtal, antingen som finansiellt eller operationellt. De leasingavtal som finns i Surahammars kommun klassificeras som operationella.

Citybanan
Kommunfullmäktige beslutade under 2009 att medfinansiera Citybanan tillsammans med många andra kommuner och landsting. Medfinansiering redovisas som ”Bidrag till infrastruktur” i balansräkningen och resultaträkningen påverkas genom en ”upplösning” under 25 år med början 2013. Likvidmässigt kommer utbetalningar att göras under perioden 2013 – 2017.

Pensionsskuld
Pensionsskulden redovisas enligt ”blandmodellen”. KPA:s beräkningar utgör underlag. Pensionsåtaganden inkl löneskatt före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda är beräknade enligt RIPS17.

Extraordinära intäkter och kostnader
För att hänföras till extraordinära intäkter/kostnader måste kostnaden/intäkten uppgå till ett väsentligt belopp, ej ingå i den ordinarie verksamheten samt vara av engångskaraktär.

Skatteintäkter
Skatteintäkter redovisas enligt Rådets rekommendationer. Det innebär att den preliminära slutavräkningen periodiseras för innevarande år. Skillnad mellan prognos och det verkliga utfallet bokförs året efter bokslutsåret.

Enligt Rådets rekommendationer ska slutavräkningen baseras på Sveriges Kommuner och landstings (SKL) decemberprognos.

Principer för sammanställd redovisning
I koncernbokslutet ingår Surahammars kommun, Surahammars Kommunalteknik AB samt dess helägda dotterbolag Surahammars Energiverk AB och Sura Vision AB och Surahammarshus Förvaltnings AB med dess helägda dotterbolag Ramnäs Fastigheter AB. Även Kolbäcksådalens Pensionsförbund ingår i koncernbokslutet. Mälardalens Brand- och räddningsförbund ingår inte längre i kommunens koncernbokslut.

Samtliga ingående bolag/förbund har kalenderår som räkenskapsår. Slutliga uppgifter ligger till grund för koncernbokslutet.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att kommunens aktieinnehav i företagen reduceras mot det egna kapitalet i de båda bolagen. Med proportionell konsolidering menas att om dotterföretagen ej är ägda till 100 %, så tas endast ägda andelar av räkenskaperna med i koncernredovisningen. Elimineringar har gjorts för interna mellanhavanden mellan kommunen och respektive bolag samt mellan bolagen.